

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
OCTOBER 26

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715

POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXX Nr. 40 (5929)

2019. gada 26. oktobris – 1. novembris

„No tumšās pagātnes uz apskaidroto nākotni”

Latvijas Okupācijas muzejs svin Spāru svētkus

18. oktobrī Latviešu Strēlnieku laukumā virs topošā Latvijas Okupācijas muzeja Nākotnes nama tika pacelts Spāru vainags. Tas simboliski iezīmē nozīmīga posma pabeigšanu muzeja pārbūvē un paplašināšanā.

Svētkos piedalījās un svinīgās uzrunas teica Kultūras ministrs Nauris Puntulis, VNĪ valdes locekle Kitija Gruškevica, Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs un būvnieku “Skonto būve” valdes loceklis Juris Pētersons. Šobrīd Nākotnes namā notiek inženiertiklu izbūve, savukārt muzeja vecajā daļā notiek demontāžas darbi un būvkonstrukciju stiprināšana. Turpinās arī darbs pie jumta izbūves, notiek labiekārtošanas darbi – kāpņu izbūve un ārējo inženiertiklu izbūve.

No OMB valdes priekšsēža Valtera Nollendorfa uzrunas:

Spāru svētki! Pirms gada šī nama pamatos guldījām kapsulu ar vēstījumu nākotnei. Nu mūsu Nākotnes nams beidzot zem jumta! Nu jau Tagadnes nams, un pavisam drīz – mūsu muzeja mājas – ilgi gaidītās vecās un vienlaikus jaunās, kur varēsīm ATCERĒTIES – PIEMINĒT – ATGĀDINĀT Latvijas valsti, tautas un zemes likteni tumšajos svešu varu valdīšanas laikos, ATCERĒTIES – PIEMINĒT – ATGĀDINĀT svešo varu noziegumus pret Latvijas valsti, tautu un zemi. Paldies Latvijas valstij par šo namu, kurā varēsīm veikt savu darbu Latvijas labā! Paldies Kultūras ministrijai un paldies Valsts nekustamajiem īpašumiem, kuri pēc ilgām pūlēm šo namu iekustināja, un kurš nu mūsu acu priekšā jau slejas. Paldies arhitektiem, kuri no Gunāra Birkerta saņēma skices un tās iejūtīgi pārvērtā celtniecības plānos. Paldies celtniekiem, kuri namu cēluši un turpinās celt, lai tas taptu par Latvijas Okupācijas muzeja mājām. Spāru svētki! Arhitektam Gunāram Birkertam te vajadzēja būt klāt. Pirms kādiem 20 gadiem, pirmo reizi uz Muzeju nākot un skatoties cauri

nama pajumtes rāmim, viņš teica: “Tur Daugavas otrā krastā būs mans Stikla kalns.” Tagad, tautas mutē pārtapis par Gaismas pili, tieši tur tas slejas. 2001. gadā viņš Latvijas Okupācijas muzejam dāvāja savu vīziju bijušā Latviešu sarkano strēlnieku muzeja paplašināšanai ar balto piebūvi un noslēdzošo stikla sienu.

“No tumšās pagātnes uz gaišo tagadni un uz apskaidroto nā-

taps arī viņa Nākotnes nams.

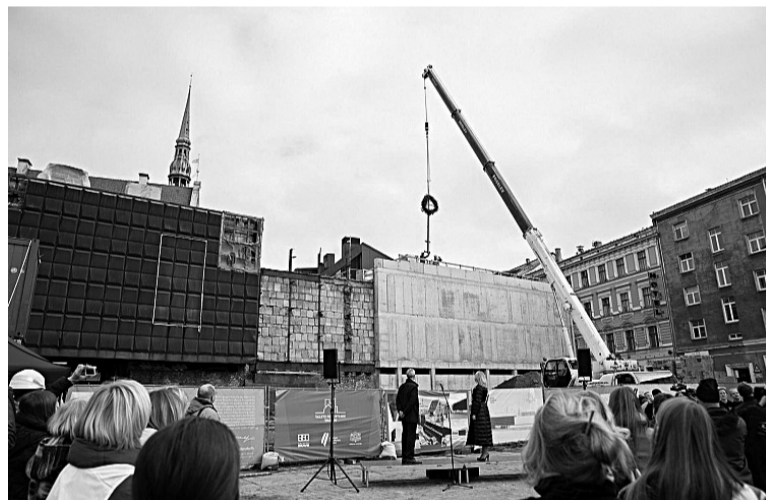
Arī Viņšaulē piepildās brīnumi. Kādas gan spāres modernā namā ar plakanu jumtu? Bet Birkerts teica – būs stikla jumtiņš, kas sasauksies ar Rīgas jumtiem un namā ielaidīs gaisu. Un jumtiņš ir. Un ir arī jumtiņa spāres.

Četras lietas viņam bija svarīgākas par visu: melnās vecā nama vara plāksnes; baltais apšuvums; stikla siena; klusuma

No Lietuvas jau atvests baltais Somijas granīts. Raupji zāgēts, ar melniem punktiņiem. „Labi tā”, Birkerts teica. „Nav jau arī mūsu gaišā tagadne gluži tik balta.” Un melnais varš. Celtnieki, ceram, ka jūs to saglabāsiet melnu. Meistaram tas bija svarīgi – melnu, ne sarkanu, kāds tas bija 1970. gadā, Latviešu sarkano strēlnieku muzeju atklājot. Melnu, kāds tas apsūbējis laika gaitā, kāds tas bija 1993. gadā, kad tur sāka mājot Latvijas Okupācijas muzejs. Bet paliks arī sarkanais kā atgādinājums par laiku, kas pagājis uz neatgriešanos, kas vairs nedrīkst atgriezties. Ceru, ka celtnieku šķūņos saglabāti sarkanie bruģakmeņi, lai tie atkal klātu laukumam ap namu, kur tiem cauri sprauksies Birkerta birtaliņa. Un blakus tai – Padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla sarkanā siena. Uz tās būs iegravēts lakatiņš, ko ar savu Gulaga likteņmāsu vārdiem izšuva Merija Stakle. Lakatiņš glabāsies jaunajā ekspozīcijā Gulaga sargtorņa paēnā. Tas turpinās saglabāt atmiņu un piemiņu. (..)

Muzeja saime jau ceļa jūtīs. Pārlietu ilga bijusi šī trimda pagaidu telpās. Pārlietu ilgi nevarējām veikt savu darbu, kā to varēsīm savā namā. Daudziem mūsu atbalstītājiem sāka zust ticība, ka tas notiks. Nu tas notiek! Mēs izturējam! Pateicamies visiem, gan Latvijā, gan ārzemēs, kas nezaudēja ticību un mūs atbalstīja gan naudā, gan gaudā, gan ar uzmundrinājumu, gan labu vārdu! Spāru svētkus svinot un celtniecības pēdējo posmu sākot, līdz mūsu ieešanai šai namā aicinām visus, kam rūp mūsu darbs, pievienoties aicinājumam ziedot “CEĻAMAIZI LATVIJAS OKUPĀCIJAS MŪZEJAM.” Šī ceļamaize ļaus mums atgriezties un šai namā jūs sagaidīt. (..)

Nams ceļas. Tā ir zīme arī mums gatavoties atceļam, lai ar jaunu sparū strādātu mūsu tautas ATMIŅAI, tautas upuru PIEMIŅAI un mūžīgam ATGĀDINĀJUMAM. Esam teju ceļā. Paldies visiem par ceļamaizi!

kotni,” tā bija Gunāra Birkerta metafora un reizē vēlējums atjaunotajai Latvijas valstij un tās tautai. (..) Viņšaulē aizēnot, viņš pat vēl nezināja, ka patiešām

telpa. Zem stikla jumta spārēm top klusuma telpa, kurā ieklūdis gaisma no augšas. Top arī stikla siena, kas izgaismos izstāžu zāli un iekštelpas līdz pat pagrabam.

Priekšplānā no labās – Gundega Michele, agrākā Latvijas Okupācijas muzeja (LOM) direktore, aiz viņas – Taiga Kokneviča, LOM Krājuma glabātāja, tagad direktora pienākumu izpildītāja, Dzintra Bungs, Latvijas Okupācijas muzeja biedrības (LOMB) priekšsēža vietniece, Valters Nollendorfs, LOMB valdes priekšsēdis, Ziedonis Grigorjevs, dizainers, LOM pilnvarotais Nākotnes Nama celtniecības procesā, Līga Strazda, LOM direktora vietniece attīstības jautājumos

In Memoriam
Laimonis Siliņš

3. lpp.

Eduards Silkalns
vērtē

4. lpp.

Par jauno
latviešu
panākumiem
ASV

6. – 7. lpp.

Franka Gordona
un
Kārļa Streipa
komentāri

11. lpp.

Rīgā piemin
Albertu Jērumu

12. lpp.

Numura
intervijā –
diplomāts
un zinātnieks
Rolands Lappuķe

13. – 14. lpp.

Atmodas
mīlasstāsts

14. – 15. lpp.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
4 mēn. US \$ 64.00; 3 mēn. US \$ 50.00.**Redakcija Rīgā**, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us**Redaktore:** Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai inīciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.comJa vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

Ik dienu jūsu mājās kāds skaistās Latvijas gabaliņš...

**Laika mākslas kalendārs
Divpadsmit Latvijas pērles****Dāvāriet saviem bērniem, mazbērniem un cittautu draugiem!****BAUSKAS PILS**

Livonijas ordeņa cietoksnis un vēlākā Kurzemes hercogu rezidence Bauskā atrodas Mūsas un Mēmeles upju satekā. Pirmās ziņas par cietokšņa celtniecību atrodama 1443. gadā. Vecā pils – Livonijas ordeņa cietoksnis ir kasteles tipa neregulāra četrstūra būve ar pieciem torniem. Jaunā pils jeb rezidence no 1587. līdz 1596. gadam bija hercoga galma mājvieta. Atbilstoši tam veidota grezna fasāžu apdare un iekšējo telpu iekārtojums. 1990. gadā dibināts Bauskas pils muzejs, kuŗa pārziņā senā celtne turpina atdzimt. Interesenti var aplūkot viduslaiku cietokšņa daļu ar skatu laukumu tornī, no kuŗa paveras jauks skats uz pilsētu, Zemgales plašo līdzenumu un abu, stāvo krastu ieskauto, upju rāmo plūdumu.

Kalendāra izdošanu atbalsta

Kalendārus var iegādāties par **USD 22,-** plūs pasta izdevumi, rakstot čeku uz
LAIKS-Latvian Newspaper Inc.
6145 B SUN BLVD, APT 203 ST PETE, FL 33715

2020. gada kalendārs: ..... gab. US \$22.00.....

Piesūtīšana: ASV – par pirmo US \$3.00
Par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1.50

Ārpus ASV – par katru US \$3.50 (NB! Maksa ASV dolāros) tai skaitā pasta izdevumi

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Tālr.: ..... E-pasts .....

**PIEMINĒSIM HELMARU UN AUSTRU RUDZIŠUS
LAIKA 70. GADSKĀRTĀ!**Svētdien, 17. novembra pēcpusdienā 3:30 p.m. tiksimies pie viņu kapavietas
Greenwood Cemetery, 500 25th St. Bklyn. Section 109 # 38173!Ik svētdienu no plkst. 1:00 līdz 3:00 p.m. iespējama vēsturiska tūre ar troleju
pa Grīnvudas kapsētu (cena – 20,- dolari). Vairāk informācijas *google* –
Greenwood Cemetery Historic Trolley Tours.

Uz tikšanos!

**Sestdien, 16. novembrī, 2:00 p.m. Ņujorkas latviešu ev. lut.
draudzes baznīcā, 254 Valentine Ln, Yonkers, NY, 18. novembra
akts. Programmā:**

- Svētku koncerts ar Valdi un Rūtu Muktupāveliem “Mani balti bālēliņi” – veltījums senajām un mūsdienu baltu tautām, kultūras biedrības TILTS izkārtojumā;
- Ņujorkas draudzes skolu priekšnesumi;
- Atvērsim Helmara Rudziša grāmatas “Manas dzīves dēkas” atjaunoto izdevumu angļu valodā “The Adventures of My Life”, piedaloties avīzes *Laiks* redaktorei Ligītai Kovtunai un izdevējai Dacei Rudzītei.

Riga Ven Travel Inc.**«Varam palīdzēt ar Jūsu ceļojumiem!»**Zvaniet – INESE ZAĶIS
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715Laika pirmais redaktors
Kārlis Rabācs mēdza jokot:
„Ja par notikumu nav rakstīts *Laikā*, tad šī notikuma vispār nav bijis!”
Rakstiet, sūtiet ziņas ar foto par to, kas noticis
Jūsu pagastā – *Laiks* par to darīs zināmu un saglabās vēsturei!**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā ..... 3 mēneši \$69.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā ..... 3 mēneši \$69.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā ..... 3 mēneši \$75.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs ..... 3 mēneši \$93.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

IN MEMORIAM

Laimonis Siliņš

1926. gada 10. augusts - 2019. gada 17. oktobris

Bija rudenīgs, rimts sestdienas vakars, Latvijas televīzija vēstīja par jaunākajiem notikumiem, un pēkšņi – skarba ziņa: no dzīves aizgājis Laimonis Siliņš – aktieris, režisors, spilgta, daudzveidīga personība, ļoti sirsnīgs, arī man tuvs cilvēks.

Tāds bija likteņa lēmums. Bažas par tā pienākšanu bija jau krietnu brīdi. Apmēram pirms mēneša Brigita Siliņa vēstulē rakstīja: “Laimonis kļūst arvien vārgāks, skābeklis jālieto dienā un naktī. Laimonis burtiski nevar paspēt dažus soļus, lai viņu nepārņemtu milzīgs vājums un elpas trūkums. Medicīniski viņam vairs nekādi nevar palīdzēt!” Viņš aizgāja. Vienmēr stiprais un spēcīgais Laimonis... Reizēm jau viņu arī skāra dažādas kaites un ķibeles, bet nekad viņš nezaudēja savu gaišo skatienu uz cilvēkiem un pasauli. Arī pēdējo reizi, kad Laimonis zvanīja, viņš runāja skaidri un mundri. Citādi viņš nevarēja, jo – bija taču aktieris.

Pēc Laimoņa aiziešanas, pāršķirstīju savu grāmatu par viņu un uz brīdi apstājos pie kādas bildes: fotouzņēmumā Brigita sēž, viņai klēpī galvu ielicis, guļ vai varbūt snauz Laimonis, Brigita uz viņa pleca nolikusi roku. Nu gluži kā dzīvē! Īstenībā šis foto nepavisam nav no dzīves, bet gan no Māras Zālītes lugas “Zemes nodoklis” – tie ir Hermanis un Zenta. Savādi ir domāt par pēdējo aiziešanas mirkli, taču Laimonis varēja būt laimīgs, ka viņam līdzās bija savs sargeņģelis: Brigita.

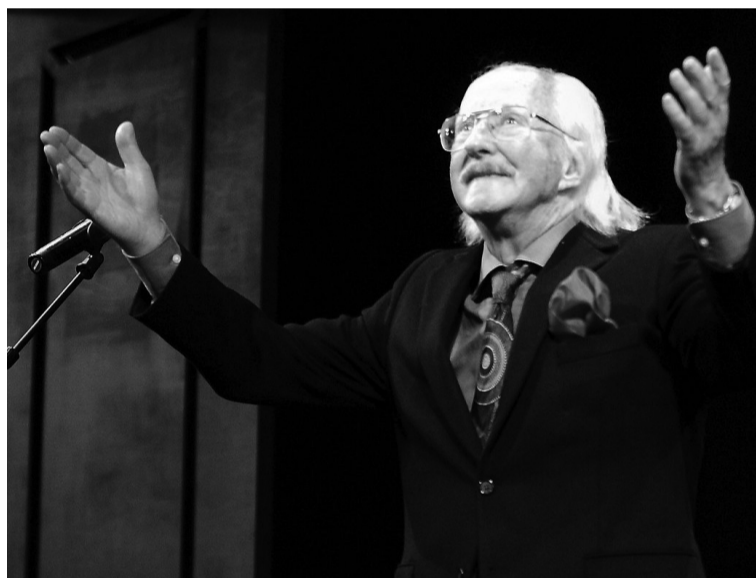
Viņi abi satikās sen, sen, salaulājās 1952. gada 13. aprīlī

Sanfrancisko. Kad laulību ceremonija bija beigusies, Brigita no satraukuma apraudājās – amerikāņiem tā likusies nelāga zīme, bet – nekā tamlīdzīga! Viņi laimīgi kopā nodzīvoja vairāk nekā sešdesmit gadus. Viņu abu istā dzīve bija un staroja uz skatuves, un labā, laimīgā sakritība tā, ka abi mīlēja teātri. Cik lugās Laimonis un Brigita kopā nospēlējuši, to gan grūti pasacīt, šādu izrāžu bija ļoti daudz.

Laimonis jau kopš bērnības gadiem gluži vislabākajā nozīmē “saradots” ar teātri, jo, vēl puika būdams, 1937. gadā sāka darbu Latvijas Radiofona bērnu ansambli, kur viņa pirmie režisori bija Teodors Lācis, Ēvalds Valters un Jēkabs Zaķis. Protams, tik drīz par aktieri kļūt Laimonis nevarēja, bet teātra dzirksts viņā bija iekvēlojusies un tā nebeidz zaigot arī kara beigās, nonākot Vācijā un pēc tam Amerikā.

1956. gadā sākās Laimoņa aktieņa darbs Polo Alto teātrī *Comedia*. Tā bija laba skola, un viņš pats pēc vairākiem gadiem atzinies, ka tas bijis viņa skais-tākais laiks amerikāņu teātrī. Bet – cik ilgi tad dienēs teātrī pie amerikāņiem? Latviešiem tur, Kalifornijas pusē, arī vajadzīgs savs teātris! Tas saucās par Ziemeļkalifornijas Daugavas Vanagu teātri, tur Laimonis iestudē kādas piecas patiešām nozīmīgas lugas, tomēr viņa sajūta bija tāda, ka tas isti nav viņa teātris, un tāpēc 1966. gadā tiek dibināts savs – draudzīgs, kopā lolots, ko nodēvē par Sanfrancisko Mazo teātri (*mazais*

teātris *sanfrancisko*), un tās bija Laimoņa Siliņa istās mājas. Tiesa, viņš darbojās arī amerikāņu *Comedia* teātrī un arī Manhatanā, vēlāk arī *Theatre Work*. Daudziem skatītājiem prātā būs dziesmas rindas: “Nekur nav tik labi kā mājās”. Par tādu tapa *mazais teātris sanfrancisko* – tur Laimonis sapulcināja, izaudzināja, izskoloja teātra spēlētājus, tur tapa jauns, citāds repertuārs, galvenokārt tajā bija latviešu autoru darbi, un daudzējādā ziņā šis teātris bija vienīgā vieta ASV,

kur latvieši varēja iepazīties ar Anšlava Egliša, Raimonda Staprāna, Leldes Stumbres un Māras Zālītes lugām.

...Bija pagājuši pieci gadi, *mazajā teātrī sanfrancisko* iestudētas piecas lugas, taču Laimoni Siliņu neatstāja toreiz gluži neiespējamās idejas – ar kādu izrādi aizbraukt uz dzimto, mīļo Latviju – uz Rīgu! Tas nebija vienkārši, jo aizspriedumi un aizliegumi strāvoja gan no vienas, gan otras puses.

Kādās ASV latviešu aprindās iebilda, ka Laimonis ar izrādi brauc viesoties uz Padomju Latviju, bet tur, mūsu dzimtenē, sprieda: vai maz būtu vēlams tāda emigrantu viesošānās Latvijā ar tādu J. Hartoga lugu “Debesgulta”, neviens taču tādu nepazīna! Un tomēr Laimonis ar savu izrādi devās uz Rīgu, tikai – kur, kuŗā teātrī to varētu izrādīt? Tāds teātris neatradās, nevar taču ļaut tādām amatieņu teātrim spēlēt uz profesionālas skatuves, un vienīgā vieta, ko atvēlēja izrādei bija – Mākslas

viesu teātris, mūsu kultūra un apziņa, ka tobrīd mums tik tālajā ASV arī dzīvo latviešu teātris. Turpmākajos gados *mazais teātris sanfrancisko* viesojās Rīgā samērā bieži – trīspadsmit reizes, un savā veidā tas kļuva gandrīz vai par vienu no Rīgas teātriem. Astoņdesmitajos deviņdesmitajos gados mūsu latviešu teātra kopainā noteiktu pavedienu ievija Siliņa teātris. Tas iepazīstināja arī ar Latvijā tolaik vēl pavisam maz pazīstamu latviešu autoru lūgām, jau astoņdesmitajos gados Latvijā uzzinājām, ka gleznotājs Raimonds Staprāns raksta arī lugas. No Staprāna lugas “Sasalšana” izrādes daži cilvēki gan aizgāja tādi domīgi – nekāda pamata tam nebija, tikai toreiz likās neparasti, ka teātris rāda un analizē divu cilvēku intīmās attiecības. Gadu ritumā sekoja R. Staprāna lugas “Mieles” un “Nervu galiņi”, kuŗās Laimonis iesaistīja arī tēlotājus no Latvijas. Tas bija arī teātra un aktieŗu draudzības apliecinājums.

Labi saprotams, ka Laimoņa Siliņa skatījums uz dzīvi un notikumiem bija daudzveidīgs – viņš iestudēja arī I. Žamiaka lugu “Hamilkāra kungs”, pats bija Hamilkāra lomā. Raimonda Staprāna lugā “Četras dienas jūnijā” viņš bija Rudums, bet īpaši jāmin E. Tompsona lugas “Pie Zelta ezera” iestudējums, pirmizrāde notika 2012. gadā, Laimonis Siliņš bija Normens, bet Etele – Brigita. Abi kopā. Kā visu dzīvi.

Rainim ir šādas rindas: “Tu esi devis tik un devis...” Laimonis Siliņš tieši tā dzīvei cauri gājīs. Un skumji, ka jāatvadās.

VIKTORS HAUSMANIS

Draugam aizejot...

Laimonis Siliņš, kuŗu Amerikas latviešu sabiedrībā, īpaši teātra vidē, labi pazina kā izcilu režisoru, un tautiešu ciešās saiknes, draudzības un sadarbības rosinātāju, stiprinātāju un gluži praktisku kopēju, likās esam mūžam nenogurdināms un nemirstīgs. Viņš bija no tiem cilvēkiem, par kuŗiem saka – harizmatisks. Ļoti vitāls, ļoti atsaucīgs, daudzpusīgu interešu cilvēks, kuŗš, būdams mūzu kalps, spēja izprast un atbalstīt ikvienas personības dziņas un trauksmes, ja vien tās veda uz cēlu mērķi.

Laimoņa un Brigitas mājas vienmēr bija viesmīlīgi atvē-

tas kollēģām no Latvijas. Gan mākslinieki, gan Hipokrata kalpi, kas viesojās vai papildināja zinības Ziemeļkalifornijā, Siliņu mājās tika aprūpēti, izklaidēti, uzņemti kā pašu ģimenei piederīgi. Un kā tas klājas labākajās latviešu aprindās – ar sirsnīgām sarunām un klātiem galdiem. Grūti noticēt, ka Siliņu mājīgajā viesistabā pie galda vairs nebūs Laimoņa....

Dziļā cieņā un pateicībā par kopā pavadīto bagāto laiku prof. ANDREJS ĒRGLIS

Mana visdziļākā līdzjutība Brigītai...

Atvadāmies un paturam piemiņā

Šajās dienās skumst latviešu teātra mākslas draugi visā pasaulē. Laimoņa Siliņa personība, viņa mūža centieni, spēlējot uz skatuves un iestudējot lugas savā teātrī, pieder pie mūsu kultūras nezūdošiem dārgumiem.

Pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados Laimonis spilgti un neatkātojami viesojās Dailes teātra izrādē „Karalis un viņa ģērbējs”,

atveidojot mākslai un savam teātra elkam uzticamas personības drāmu. Šajā ģērbēja Normena lomā bija daudz kas no Laimoņa Siliņa paša atdevīgās kalpošanas skatuvei.

Vēlāk bijis daudz sirsnīgu un radoši rosinošu tikšanos ar Laimoni un Brigitu. Sēru dienās, atmiņās atsaucot kopā pavadītos brīžus, gandarī apziņa, ka Latvijas valsts ir novērtējusi Laimoņa Siliņa allaž

iedvesmoto un aizrautīgo veikumu. Viņš ir novērtēts ar Triju Zvaigžņu ordeni, bet 2013. gadā Latvijas teātrinieku saime godināja ar balvu par Mūža ieguldījumu.

Noliecam galvas dziļā cieņā un pateicībā par Meistara mūžu. Mūsu visdziļākā līdzjutība Brigītai.

GUNDEGA SAULĪTE,
LIGITA KOVTUNA,
Laika saime
Rīgā un Amerikā

Dzejnieces Rūtas Skujiņas pēcpusdiena Priedainē

SANDRA MILEVSKA

Vidrižu mežsarga meita dzejniece Rūta Skujiņa (1907-1964) jau nevarēja zināt, ka viņa iedibinās sava veida dinastiju. Būdamā viens no septiņiem bērniem, viņa nevarēja paredzēt, ka no Vidrižu meža dzīves ceļš aizvedīs gan uz Mežaparku, gan uz Bavārijas un ASV vidienes mežotām ainavām, gan arī ne to, ka desmit gadus pēc ļaunas slimības izraisītas nāves viņa atgriezīsies savā dzimtenē, Meža kapos, blakus brālim un jaunākajai mātai. Un vēl, ka viņas abas meitas, Lalita un Māra, reiz atkal pašas dzīvos tajā vidē, kurā viņa, jauna sieva un māte, kādreiz vadīja savas dzīves dienas, smējās, sapņoja un dzejoja.

Taču Rūta Skujiņa, precētā vārdā Emma Lāce, tomēr iedibināja dinastiju, kurai mums, kam 2019. gada 11. oktobrī laimējās pavadīt patiesi interesantu literārās kopas pēcpusdiena Priedainē, jāpateicas. Tikko no Latvijas atgriezušies *gājputni* Māra un Ojārs Celles, kopā ar dinastijas nākamās paaudzes pārstāvi Sarmu Muižnieci-Liepiņu, mūs ievadīja Rūtas Skujiņas pasaulē. Māras Celles referātu un pašas Skujiņas darbu, prozas fragmenta, dzejoļu un dziesmoto tekstu lasījumu pavadīja pati dzejniece – lielā fotogrāfijā pie sienas noskatoties uz

mums. Sešpadsmitgadīgā Rūta noraudzījās, kā mazmeitai Sarmai mugurā vecmāmiņas, vēl no Amerikā pavadītajiem gadiem saglabājusies vienkārša, bet šika pelēka kleita, kuŗas smalkajā audumā iestrādāti atturīgi sīki dimantiņi.

Māra Celle un Sarma Muižniece Liepiņa pie Rūtas Skujiņas portreta

Rūtas Skujiņas Latvijā, Vācijā, ASV un atkal Latvijā publicēto darbu lāde ir bagāta ar 17 darbiem: četri dzejoļu krājumi tostarp 2007. gadā izdotā izlase "Uz Dieva plaukstas" deviņi darbi bērniem vai jauniešiem; romāns "Zvaigžņu bērni", impresijas "Sirds dzīvo no niekiem",

2007. gada prozas izlase "Kuģi, kas neatgriezās" un bēgļu gaitas piedzīvojušo īpaši populārais autobiogrāfiskais darbs "Vējš svaida kaijas". Apgāds Daugava 2003. gadā izdeva grāmatu "Eju, aizeju, atskatos" ar Rūtas vēstulēm Latvijā palikušajām māsai

un draudzenei. Abus 2007. gadā izdotos darbus atvērām sarīkojumā, kas bija veltīts Rūtas Skujiņas simtgadei Rigas Latviešu biedrības Zelta zālē. Meitas Māra un Lalita dalījās atmiņās par māti, un šajā reizē klāt bija dinastijas nākamās paaudzes: mazbērni Sarma un Zintis,

Sarmas bērni Jūlijs un Pēteris Liepiņi; mazbērni Kārlis un Ieva, kā arī abi znoti Valdis Muižnieks un Ojārs Celle.

Kopā ar domām par dinastiju nāk prātā virkne citu jēdzienu: iedzimtība, pēctecība, nolemtība. Vai par vārda meistarību var gluži genu limeni piedzīvēt? Ja ne, kā citādi izskaidrot vēl vienas izcilas, bezgalīgas kaisles pilnas dzejnieces, Rūtas māsas Austras rašanos? Kā izskaidrot divu literātu – Rūtas un žurnālista, rakstnieka un *Atpūtas* redaktora Jūlija – pēcteces: Lalitu – prozaiķi, dzejnieci, valodnieci un meitu Māru biografi/autobiografi, prozaiķi? Kā izskaidrot mazmeitu Sarmu – dzejnieci un latviešu sabiedrības aktivisti? Kā, saslēdzot iedzimtību un pēctecību ar nolemtību, nepamanīt šo dzimtu piemeklējušās pretunas un inteliģentas un elitāras dzīves traģēdijas, kas smaga laikmeta virpuļos atspoguļojušās arī visā tautā? Rūta rakstījusi:

...Dzīve mācījusi ir,
kā tās lapas jāaizšķir,
kur ik burts kā liesmas dzēlums,
kur ik rinda moku kvēlums.
Rakstus šos tev nelasīt...

Neziņa par vīra un tēva likteni Rūtai ar meitām sekoja bēgļu gaitās Vācijā, kur tikai 1947. gadā pienāca vēsts, ka reiz sabiedrības augstumus baudījušais un kon-

troversālā politikā ierautais Jūlijs jau 1941. gadā esot Astraņas izsūtījumā miris.

Mūžībā aizgājusi 56 gadu vecumā, sieva, māte un vecmāte Emma Rūta Lāce – dzejniece Rūta Skujiņa nodzīvoja ārpus Latvijas tikai 20 gadus, no šiem 14 Amerikā. Atraitne no 33 gadu vecuma, viņa pat neapsvēra domu vēlreiz precēties:

Nekur tu nezudīsi –
vienalga, kur un kā,
bet tevi atradīšu
vēl dzīvē nākamā.

Viņa aizgājusi ar gaismu un ticību uz satikšanos citās pasaulēs. Un ar gaismu un ticību šie atnākušais Rūtas Skujiņas kādu 20 daļrades cienītāju pulciņš Priedaines literārās kopas sanāksmes beigās noklausījās virkni viņas dzejoļu, ko izcili un no sirds lasīja virkne nometņu laika skolās Latvijas literātu „izdresētī” audzēkņi – Ilze Baidiņa, Ilga Caune, Monika Gobiņa, Rūta Rudzīte, Jānis Students, Ausma un Harijs Zikmani, un, protams, pašas Sarma un Māra. Pēdējo akordu izspēlēja Jānis Students, visiem nodziedot Eduarda Rozenštrauha komponētās dziesmas ar Rūtas Skujiņas vārdiem "Kāda Jāņu nakts" un "Jasmīn, baltais".

Paldies, Rūta, par savai tautai atstāto gara mantojumu!

Kad papēdis pagaisis

Jaunā Gaita, rakstu krājums kultūrai un brīvai domai, 298 lpp.,

2019. g. rudens, 76 lpp.

EDUARDS SILKALNS

Jaunās Gaitas jaunākā numura parlopošana atraisīja senas atmiņas. Ap 1960. gadu *JG* publicēja dažus jaunākajā laikā okupētajā Latvijā tapušus dzejoļus. Latviešu sabiedriskās domas vadītāji Austrālijā, kur tolaik dzīvoju, saussijās: vai tikai žurnāls nesāk kļūt „rozā”, ja vēl ne gluži sarkans? Nebija taču ierasts trimdai „koķētēt” ar padomju režīma pārlūkoto un cenzēto literāro jaunradi dzimtenē! Tā kā *JG* agrīnajos gados skaitījās tās redakcijas pārstāvis Austrālijā, prātu nomierināšanai iesūtīju *Austrālijas Latvietim* norādi, ka pār „vainīgajiem” dzejoļiem likts virsraksts „Starp papēdi un zemi”, liekot skaidri manīt: *JG* satura veidotāji neatkāpjas no pārliecības, ka dzeja Latvijā ir apspiesta, tomēr kādreiz caur spraudziņām, kas iegādijušās starp papēdi un zemi, spēj izlauzties pa dzīvām asniņām.

Sešdesmit gadus pēc kultūrsakaru konflikta sākuma pasaule liekas izmainījusies totāli. Kaut *JG* redakcijas kodols un saimniecība vēl arvien bazejas Amerikas kontinentā, izdevumu iespēj, kā lasām tā pasītē, SIA *Drukātava* Rīgā. Tomēr ar kādreizējo trimdu un tagadējo diasporu saistītu autoru un vielas 298. numurā ir tik maz, ka uz mācās jautājums: kāpēc rakstu

krājums nepārnāk uz Latviju pilnīgi un pavisam?

Pirms rūpīgākas izdevuma „izķemmēšanas” pamanīju vairāk nekā 20 autoru starpā tikai divas, kas dzīvo Rietumu pasaulē: ASV Filadelfijā dzīvojošo mūzikoloģi Guntu Plostnieci, kas raksta par koncertiem jūlijā notikušajā XV Latviešu dziesmu un deju svētkos Toronto, un Vācijā dzīvojošo stāsta autori Ilzi Lāci-Verhaeghi. Ir divu bijušo trimdinieku, tagad Latvijā dzīvojošu autoru devumi: lasām Juŗa Kronberga dzejoļi un Saeimas deputāta Ata Lejiņa īsas refleksijas par Dzintaru Sodumu. Saturiski ar trimdu cieši saistīta ir Latvijas literātūrinātnieces Ingūnas Daukstes-Silas sproģes apercere par Kārļa Skalbes došanās trimdā 1944. gadā un par trimdā 1950. gados iespiestajiem viņa *Rakstiem*. Šis uzskatāms par varbūt pašu vērtīgāko numura devumu: katrā ziņā tas ir plašākais (7. lpp.) un veidots ar zinātnisku akribiju. Latvijas mākslas zinātniece Dace Lambergas raksta par Ņujorkā dzīvojošu latviešu mākslinieku piedalīšanos š. g. 13. Cēsu mākslas festivālā. Cita Latvijas mākslas zinātniece Baiba Magdalena Eglīte raksta par ārzemēs mūžu nodzīvojošo latviešu tēlnieku Jāni Mintiku (1944-2014).

Tādas, lūk, tās *JG* 298. numura

saiknes ar latvisko kultūras dzīvi ārpus Latvijas. Nav vairs mūsdienās tāda papēža, kas atturētu šo kultūras rosmju dūšīgāku spraukšanos laukā no žurnāla lappusēm, tāpēc atliek tikai domāt, ka ārpus Latvijas ir iestājies augstas kvalitātes izdevumā atzīmēšanas vērtu aktivitāšu apsikums. Kaut kur lasīju, ka ārpus Latvijas pašlaik dzīvojot 370 000 latviešu, lielāks skaits nekā jebkad agrāk. Vai viņi dzīvo vairāk savu materiālo interešu apmierināšanai un kultūru aizstūmuši aizkrāsnē? Latvijā un citur dzīvojošu lasītāju iepazīstināšana ar pašā Latvijā tapušo daļradi un apercerēm ir visnotaļ svētīgs un uzteicams darbošanās veids, bet, ja nu reiz izdevums iznāk ārzemēs, vai tam neklātos uzņemties par īpašu savu uzdevumu rakstu mākslas veicināšanu un kopšanu tieši tur, savā vidē un apkārtnē? Nevilsim sevi: tādi trimdas ziedu laiki, kad romānus vienu aiz otra rakstīja viens Eglītis, bet patriotisku dzeju – cits, vairs neatgriezīsies. Izsakām šeit tikai vēlēšanos, lai svaru kausi turpmākajos *JG* laidienos nosvērtos kaut nedaudz vairāk Ārpuslatvijas virzienā.

Mainot tematu, gribas vēl kādus vārdus pateikt par dzejnieku pusduča devumu 298. numurā. Saka jau, ka jebkuŗas valodas daļiņai vislabāk varot izbaudīt

šai valodā rakstītajā dzejā, tāpēc jāpastāsta, ar kādiem daļiņumiem sastapos pirmajos divos dučos lappušu.

Dažus vārdus – kā *bomžatņiks* – nesapratu. Citu vārdu nozīmi – *giŗa* – varēja nojaust no konteksta: ja *giŗai* ir stīga, jādomā, ka tā ir kāds eksotisks mūzikas instruments. Kas tie tādi *ŗervonci*, uzgāju literārās valodas vārdnīcā: *ŗervoncs* esot bijis naudas vienība PSRS no 1922. līdz 1947. gadam, bet arī zelta monēta 3 rubļu vērtībā pirmsrevolūcijas Krievijā. Tā kā Eināra Pelša atdzejotais Osipa Mandelštama dzejolis sarakstīts 1912. gadā, skaidrs, ka darišana ar zelta monētu. Lai dzejas lasīšana kļūtu par vienkāršā lasītāja efektīvu pazīstamās leksikas paplašinātāju, lieti derētu svešādāku vārdu izskaidrojums lappuses apakšā.

Patika dzejnieces stāstījums, ko viņa domā „iekš kino”. Tas lika nožēlot ikvienu tāda dzejnieka problēmu, kuŗš sagribējis dzejot par kino. „Oficiāli” vārdi „kino” vai „kinematogrāfs” ir totāli neiederīgi labā dzejas valodā, bet tie ir ietērpjami lokatīva formā, kurmet īsa is un ērtais „kino” nav. Visādas tādas pārdomas veicināt jau arī ir dzejas nolūks.

Patika ieraudzīt 13. lappusē apakšā Dona Kichota vārdu rakstītu ar endzelinisko *ch* vienkārša

h vietā. Tā kā *JG*, jau kur tas laiks kā pārgājusi uz Latvijas rakstību, jāpieņem, ka rakstu krājuma redaktors savu neuzmanīgo teksta pārrakstītāju būs izsaucis uz nopietnām pārrunām.

Dzejnieka kaķis, vērojot putniņus, pie sevis domā: „morāle? jeb sāls?” Ja kaķis morāli un sāli vienu otram stata pretī, „jeb” vietā viņam būtu klājies domāt „vai”!

Šim pašam dzejniekam dzied *backgroundā* eņģeļu koris. Skaists latviskā lokatīva piekabinājums angļiskajā oriģinālrakstībā saglabātajam vārdam! Lai vārdu pārveidotu par kārtīgu latvisku angļicismu, tas būtu jāraksta kā *backgrounda*. Vācu okupācijas laikā hitlerieši neļāva nevienam vācu vārdu „izkropļot”: tas bija jāatveido vācu oriģinālrakstībā, aiz tās jāliek apostrofs un tikai tad jāpiekabina latviskā galotne. Pieļāgojot nacistu noteikumus angļu vārdam, tas būtu jāraksta kā *backgroundā*. Vai vieglāk vienkāršāk par *backgroundu* nebūtu nedaudz paplašināt pieklājīgā latviešu termina *pēcpuse* nozīmi un ļaut dzejnieka korim dziedāt pēcpusē?

Atvainojos visiem, kas uzskata, ka uz pamatos nopietnu, augstas kvalitātes rakstu krājumu neklājas atsaukties arī ar vieglāku pieskārienu.

MIKUS
ČEŽE

(Turpināts no nr. 39)

Atšķirībā no K. Šūmanes – jaunais diriģents atļāvis uzsist pa pulti un atsākt intermecc divas reizes pēc kārtas, beigu beigās pēc trešā pārtraukuma to vispār nenospēdējis līdz galam un uzreiz iesākot trešo cēlienu. Valtera īstenotā publikas tikumu profilakse Rīgā toreiz izraisa īstu preses skandālu, un rezultātā nopeltais teātra direktors L. Treitlers cenšas atvainoties publikai, rakstot: „Pats par sevi saprotams, ka diriģentam nav tiesību būt publikas minoritātes traucējošo ieradumu tiesnesim, ja tas laupa daļu mūzikas tai majoritātei, kas labvēlīgi un ar izpratni vēlas baudīt mākslas darbu.”

Pēdīgā minētā epizode vietējās opermākslas vēsturē atklāj ne tikai Valtera rakstura šķautnes, bet arī sniedz varbūtēju skaidrojumu publikas vēlākajai sajūsmi par šo jauno diriģentu, kurš tik demonstratīvi cenšas pārvaldīt un ietekmēt tās izturēšanos skaņdarba uzveres brīdī. Rodas iespāids, ka gadsimtu gaitā veidots politiskās pakļāvības pieradums ir cieši saistīts ar vēlmi tikt pievārtētiem mākslā (turklāt tas izpaužas ne tikai dziesmusvētku kopkoņa masivitātē, sekojot izraudzīto virsvadoņu plašajiem vēzieniem), jo Rīgas publika arī pēc Valtera aiziešanas visbiežāk ilgstoši jūsmo tieši par spilgtiem autoritārā stila diriģentiem – Teodoru Reiteru, Leo Blehu, Leonīdu Vīgneru un dažiem citiem vēl šai saulē mītošiem mūziķiem.

Valtera memuāru turpinājums

„Lai gan darba atmosfēra bija ļoti piesātināta, mana dzīve Rīgā savu patieso pievilcīgumu un siltumu guva skaistajās cilvēciskajās attiecībās. Te bija kāds laipns, iekļūstīgs, jauns laulātais pāris, ar kuŗu mana iecerētā un es sirsnīgi sadraudzējāties. Vīrs, Richards Immelmanis, teātra varonbaritons, ar savu vareno balsi un iespaidīgo stāvu man bija pazīstams jau no Šterna konservatorijas laikiem. Viņa omulīgais humors labi saderejās ar manām pārgalvīgajām iecerēm, un mūsu draudzīgais kvartets pastāvēja daudzus gadus, arī pēc tam, kad dzīves ceļi profesionālajā ziņā vairs nekrustojās. Mani un iecerēto ļoti iemīloja labvēlības gaisotnē un mūzikas milestībā kvēlojošais rīdzinieku pāris, vecie Iršiki, kuŗu namā 1898. gada Ziemsvētkos tikām saderināti – un arī šī draudzība bija ilgstoša. Vērtīgs ieguvums mūsu dzirkstošajam draugu lokam izrādījās teātra trešais kapelmeistars Frīdrihs Veigmanis, lielisks mūziķis ar plašu vispārējo izglītību, daudzpusīgām interesēm un cēlām rakstura īpašībām. Šķietami kautrīgais un sevi vērstais, apmēram trīsdesmitgadīgais vīrietis ilgu laiku man bija palicis svešs, līdz kāds paziņa izstāstīja, kā viņš ar Veigmani braucis uz jūru – Rīga pati neatrodas pie jūras, bet īsā braucienā ar vilcienu var sasniegt dažus jaukus kūrortus – un cik lielam ekstāzes

izviridumam šo introvertu mūziķi rosinājusi jūras ainava: ar izplestām rokām viņš ilgi esot stāvējis un tad ūjinādams metis gaisā savu cepuri. „Viņš man ir jāiepažīst,” es sev noteicu, un šī draudzība man atklāja savdabīgu, striktu, cienījamu cilvēku. Viņš drīzāk izskatījās nevis pēc mūzu kalpa, bet gan pēc zinātnieka – ar Ničes ūsām domīgajā sejā. Kā komponists viņš bija apveltīts ar jūtīgumu un nopietnību, tomēr trūka spilgtas iedvesmas, un vispār viņš mani ieinteresēja drīzāk ar savu izglītību un domāšanas veidu, nevis ar mūzicēšanu. Viņš bija talantīgs sarunu biedrs, mīlēja runāt un mācēja klausīties, prata arī klusēt, un mūsu stundām garās kopīgās pastaigas aizritēja ļoti patīkami, raugoties apkārt, domājot un dedzīgi diskutējot. Parasti mēs devāmies uz Dinu (Daugavu – Red.), kuŗas vareno strauji šķērsoja dzelzceļa tilts uz iespaidīgiem balstiem. Pāri tiem vidēja masīva dzelzs kopne, un mūsu iecienītā pastaigas vieta bija gājēju zona blakus sliedēm. Ledainās ziemas naktis, kad virs upes plosījās vētra un smagais tilts drebēja, tur bija lieliski un iedvesmojoši: Veigmanim patika savu sajūsmu par vētru un strauji izpaust drosmīgos ceļojumus pa metalla konstrukcijas augšējiem posmiem, kas viņam izdevās, pateicoties slaidajām kājām un sportiskajai izveicībai, vēlāk viņš man pievienojās atpakaļceļā, kad mēs bieži tīta vidū nokāpām uz kādas mazas salas Dinā, kas, ja pareizi atceros, tika dēvēta par Hāzenholmu un bija izstiepusies, smilšaina, ar tumšām un primitīvām būdām; mums bija sajūta, it kā mēs paši atrastos melnajā strauvē, un tikai dažbrīd uzmirgojošie uguni no tālā krasta atgādināja, ka uz pasaules ir sastopams gaisums un cilvēki. – Mūsu mazais loks, rosinošs temperamentu dažādībā un priecējošs draudzīgas labvēlības noskaņojumā, cieši turējās kopā un palika savstarpēji uzticīgs arī pēc tam, kad liktenis to bija fiziski šķīris. Immelmanis pēc skatuves atstāšanas atgriezās pie savas veterinārārsta profesijas. Veigmanis, kuŗa intereses vienmēr bija svārstījušās starp mūziku un sociālajiem jautājumiem, beidzot apmetās uz dzīvi pie Hamburgas kādā strādnieku priekšpilsētā, kur viņš vadīja turienes iedzīvotāju koŗa biedrību un pasniedza vietējiem bērniem mūzikas stundas.

Kā operas kapelmeistars varēju attīstīties darbīgā un panākumiem bagātā vidē, tomēr manas iespējas mūzicēt ar to nepavisam nebija izsmeltas. Savā ziņā es piederēju ne tikai skatuvei, bet, raugoties dziļākajā būtībā, arī absolūtajai mūzikai; tās atmosfērā biju uzauzdzis – un kas gan varēja būt dabiskāks kā vēlme nelikt badoties manai pēc absolūtās mūzikas izsalkušajai dvēselei, kamēr mans skatuves mūzikai pievērstais „alter ego” dzīvoja pie svētku galda. Es atgriezos pie kameramūzikas un, tā kā orķestra koncertmeistara personībā atklāju rosīgu, mūzikāli apdāvinātu un nopietnu vijolnieku, nolēmu rīkot ar viņu pub-

lisku vijolsonāšu vakarus. Melngalvju namā, kas piederēja Lielās gildes tirgotājiem un kuŗa vārds un gotiskā arhitektūra atgādināja par Rīgas pilsētas izcelsmi, atradās telpiski un akustiski ideāla kameramūzikas koncertzāle; par manu darbošanās laiku Rīgā nav iespējams izstāstīt, nepieminot sonāšu vakarus skaistajā Melngalvju nama zālē, kur dažreiz piedalījās arī pirmais čellists un notika trio koncerti, kas guva būtisku nozīmi pilsētas mūzikas dzīvē. [...]

Pēc atgriešanās jau pirmajā dienā mani ar apciemojumu pagodināja jaunais teātra direktors

Laikmeta mūzikālie elki Roberts Šūmanis un Klāra Šūmane // Autore Jeļena Jeromenko (Елена Еременко)

Richards Balders, viņa vizitvārki un gaišie glazē cimdi vairoja manu kautrīgumu. Savas jaunības dēļ nebiju vēl gatavs tik svīnīgām sabiedriskām norisēm un ar nervozu steigu meklēju smadzeņu apcirķņos atbilstošu sarunas tematu, lai manas neveiklības klātbūtnē varētu izpausties elegantā apmeklētāja pasaulīgums, tomēr mūsu piesardzīgie iepazīšanās mēģinājumi bija bikli un paūzēm bagāti – līdz pēkšņi sadzīviska rakstura notikumi veicināja sarunas pavērsienu no šī lento ievada uz atspirdzinošu allegro, kā tas parasti vērojams senajās uvertūrās.

Mana dzīvokļa priekšrocība bija tuvums teātrim. Divas mazas istabiņas atradās vecpilsētas šaurā ieliņā, veta nama trešajā stāvā; pa logiem saskatāmās debesis tāpat piederēja pie priekšrocībām, kuŗas nemazināja tas, ka daļēji vērojams bija arī pretējā nama jumts. Lietus laikā šai ainavai parasti sadzīviskumu piešķīra rosīgas žurkas, kuŗas sēdēja pie jumta renes un, šūpojot astes, remdēja slāpes. Mūsu nogurdinošo laipnību apmaiņu pārtrauca spēcīga lietuzgāze, un es pēkšņi pamanīju sava apmeklētāja jauneklīgi priecīgo sejas izteiksmi, viņam bilstot: „Kāds gan skaists skats vērojams pa Jūsu logu!” No šī brīža saruna mutuļoja; īpaši kuplā žurku sanāksmē šajā pēcpusdienā bija pielikusi punktu vizītes konvencionālajam raksturam. Balders vēlāk stāstīja, ka viņš ar šo apciemojumu bija ie-

cerējis atstāt pienācīgu iespaidu uz sumināto pirmo kapelmeistaru, taču es esot šķitis tik pārsteidzoši nekaitīgs, ka tieši tas radījis šo apjukumu, kuŗu atrisinājusi žurku epizode, kas savukārt ļāvusi viņam cerēt uz draudzīgu sadarbību ar mani nākotnē.

Viņam bija taisnība, mēs labi sapratāmies. Veidojot režiju, un tas notika bieži, Balders iekšēji piemērojās ar savu pārliecību un ārēji ar savu līdzpilnībai noslīpēto pieklājību, jo viņš bija pasaules vēriena cilvēks, turklāt tāds, kuŗam labas manieres, iespējams, bijušas raksturīgas jau zīdaiņa

darbošanās teātrī tika iespēju robežās kāpināta, turklāt vēl paplašinājās ārpus tā. Gižicka mūzikas skolā es darbojos kā klavier skolotājs. Pirmā iespēja izmēģināt spēkus oratorijas stilistikā man radās, iestudējot Mendelsona „Eliju” kopā ar operāteātra solistiem un teicamo pilsētas koŗa apvienību, savukārt koncerti Amatnieku biedrības nama Lielajā zālē ar teātra orķestri bija mani pirmie soli tīri simfoniskā mūzicēšanā; kā man tas izdevās, vairs neatceros.

Tā pagāja otrās sezonas pirmie mēneši. Balders sāka ar mani runāt par jaunu līgumu, un es labprāt domāju par darbības pārlīdzināšanu teātrī, kas aplaimojošā kārtā bija kļuvis par manējo, šajā mīļajā pilsētā, kuŗas labvēlībā jutos pasargāts – mana benefice ar biļešu pārdošanu nakts stundās, cilvēkiem stāvot pēc tām rindā, īpaši brāzmaini apliecināja visas darbības laikā man izrādītās simpātijas. Pirms vēl 1899. gads bija beidzies, saņēmu Berlīnes operas piedāvājumu kļūt par „prūšu ķēnišķīgo” kapelmeistaru ar kontraktu uz pieciem gadiem. Kā es būtu varējis pretoties? Namā, kuŗa augšējā balkonā biju guvis savus būtiskos bērības iespāidus, kur biju dzirdējis savu pirmo „Tristanu”, tagad pats varēju strādāt, diriģēt orķestri, kas daudzo neaizmirstamo brīžu dēļ vēl arvien skanēja ausīs, varēju darboties vienā no labākajām Eiropas operām, varēju aplaimot vecākus, brāli un māsu, kuŗi priecāsies par dēlu un brāli, un, beigu beigās, šis līgums padarītu iespējamu manas laulības. Tādēļ es to pieņēmu un paziņoju par savu lēmumu arī Māleram, no kuŗa saņēmu pavisam miermīlīgu un piekrietošu vēstuli.

Pēdējos ziemas mēnešus Rīgā bagātināju ar daudzām pārdomu pilnām pastaigām pa skaistajiem pilsētas bulvāriem, un tad bija klāt arī gaišās pavasara naktis, kas, tāpat kā toreizējā Pēterburgā, bija tik ļoti piemērotas nomoda domām un tik ārkārtīgi nepiemērotas gulēšanai. Saprātu, ka esmu šeit iepazīs savas personības labāko daļu, visus spēkus turpmākajiem mērķiem koncentrējošo patību, izvairījos no galvas liekas laužšanas un veselīgu dzīves izjūtu guvu ikdienas uzdevumu godprātīgā izpildē. No jauna izpratu, cik svarīgi, ka esmu „dzīvojis rezolūti”, un ar pietiekoši lielu naivumu tobrīd domāju, ka dzīvesstila noteiktība jau kļuvusi par manas personības neatņemamu sastāvdaļu. Nu ko, toreiz es šādi dzīvoju, un būtiska ietekme bija apstāklim, ka biju spējis apliecināt sevi kā mākslinieks, kas apņēmības pilns iet savu ceļu. Mans nodoms bija izprast un īstenot operu kā sintēzes mākslas darbu, kā es to labprāt saskatīju Hendeļa Londonas, Karla Marijas fon Vēbera Prāgas un Drēzdenes veikumā, Richarda Vāgnera mācītājā un darītājā un Mālera kaismīgajos meklējumos Hamburgā.

(Turpinājums sekos)

Latvieši sadarbībā ar ASV armiju rada pasaulē pirmo virtuālo traumu simulātoru mediķu apmācībām

TAIRA
ZOLDNERE,
speciāli *Laikam*

Sandis Kondrāts un Jānis Kondrāts, uzņēmuma “Exonicus Inc.” līdzpašnieki, sadarbībā ar ASV armijas mediķiem un ar Vašingtonas štata latviešu diasporas atbalstu, radījuši pasaulē pirmo pielietojamo virtuālo apmācības programmu neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanai traumu gadījumos.

Sandi, atceros, kad pirms vairākiem gadiem tikāmies kādā latviešu pasākumā Sanfrancisko, tu man stāstīji par uzņēmumu “Anatomy Next”, kas ir virtuāls mācību līdzeklis medicīnas studentiem. Šodien varu abus brāļus Kondrātus apsveikt ar lielisku panākumu – radīts uzņēmums “Exonicus inc.” un sadarbība ar ASV armijas mediķiem! Kā veidojies jūsu dzīve, lai nonāktu līdz šai sadarbības programmai?

Sandis. Dzimis un audzis esmu Talsos, talsenieks. Četrpadsmit gadu vecumā pārcēlos uz lielpilsētu Rīgu, gribēju mācīties tēlniecību Lietišķās mākslas kolledžā, un pēc tam – Mākslas akadēmijā. Tātad – mākslinieks! Akadēmijas pēdējos gados iesāku taisīt smilšu skulptūras un ceļot pa smilšu skulptūru festivāliem. Es ieraudzīju pasauli, un mani sāka rasties protests pret Latvijā ierasto mākslas vidi – izstādīt darbus salonos, prasīt naudu Kultūrkapitāla fondam... Mākslu vajag pielietot – marketinga kampaņās, kāzās, ledus skulptūru bāros un taisīt darbus, par kuriem maksā. Domāju, ka svarīgi veidot šādu apriņķi: māksla – nauda – sabiedrība. Kopā ar kolēģiem, tādiem pašiem “preti runātājiem”, iesākām Smilšu skulptūru festivālu un nodibinājām ledus skulptūru biznesu.

Jānis. Esmu septiņus gadus jaunāks un jau kopš bērnības, braucu līdz Sandim uz dažādiem skulptūru festivāliem, kur viņš taisīja gan ledus, gan smilšu skulptūras. Ļoti bieži kaut kur devāmies kopā. Jau skolas laikā man patika matemātika, fizika, visas tehniskās zinātnes. Esmu beidzis Rīgas Technisko Universitāti kā informācijas tehnoloģiju speciālists, IT projektu vadītājs. Pēc augstskolas četrus ar pusī gadus strādāju uzņēmumā “Latvijas vēstnesis”, izstrādājot informācijas sistēmas. Ja Sandis nodarbojas ar mākslu, tad es – ar loģiku skaitļiem, matemātikā... Tā arī, manuprāt, ir mūsu abu “pievienotā vērtība”. Sandis varbūt meklēja loģiskāku cilvēku, un es savukārt piesaistos radošam, mākslinieciskam prātam. Radniecība ir viens, bet mūsu dažādās smadzeņu puslodes – šī kombinācija, spēj radīt kaut ko vērtīgu, vajadzīgu un, cerams, arī veiksmīgu.

Un tomēr – dalība smilšu skulptūru festivālos un uzņēmuma radīšana ir dažādi ceļi. Sandi, kā tu nonāci līdz idejai radīt savu uzņēmumu?

Sandis. Es vairākus gadus padarīju, klaiņojot pa pasauli un

taisot smilšu un ledus skulptūras. Ar laiku sāku to darīt automātiski; man kļuva garlaicīgi, un, lai paplašinātu savu apziņu, sāku klausīties audio lekcijas no Stenforda universitātes par uzņēmējdarbību. Tur bija arī intervijas ar veiksmīgākajiem ASV uzņēmējiem kā, piemēram, Zakerbergu un citiem.

2013. gadā taisīju Dānijā smilšu skulptūras, biju līdz ceļiem dubļos un domāju: “Kaut kas ir jāmaina dzīvē. Man ir divas rokas, divas kājas, man ir viena dzīve ... ir laiks ...” Klausījos grāmatu par ASV ekonomikas

(“Anatomija skulptoriem”).

Jānis. Mūsu ceļi bijuši ļoti dažādi. Es nodarbojos ar programmēšanu, biju tepat Latvijā, ceļoju tikai atvaļinājuma laikā. Mana motivācija vairāk ir karjēras kāpnes, profesionālā attīstība, loģiska iešana uz priekšu. 2015. gadā pametu “Latvijas Vēstnesi” un devos uz Sietlu, kur tajā laikā dzīvoja Sandis. Gribēju atrast programmētāja darbu ASV, bet tik īsā laikā tas neizdevās. Tad Sandis piedāvāja dalību uzņēmumā “Exonicus”, jo uzņēmumam bija vajadzīgs “techniskais cilvēks”. Tā es pievienojos “Exo-

mūs atbalstījis, būdams konsultants anatomijas programmai; viņš mūs iepazīstināja arī ar citu universitāšu mediķiem.

Kā notika liktenīgā satikšanās ar sadarbības partneri Kailu Kouperusu (Kyle Couperus) no ASV armijas?

Jānis. Tas notika pilnīgi neplānoti. Viesojoties ASV, kā parasti apmetos pie Viļņa Klepera, mūsu investora un arī Sanda krusttēva, kuŗš agrāk bija strādājis militārajā sfērā, bet tagad viņam pieder viņa darītava Sietlas apkārtnē. Toreiz biju paņēmis līdzī Hololens brilles (brilles, kas ļauj attēlu ieraudzīt trīs dimensijās) un galvaskausa 3D paplašinātās realitātes programmu. Kādu dienu Vilnis man saka: “Pie mums ir atbraucis viens ASV armijas ārsts, viņš ar sievu degustē mūsu vīnus. Paņem tās savas brilles, nāc parādi viņam to galvaskausa programmu!” Es arī aizgāju un parādīju šim ārstam mūsu brilles un to galvaskausu. Tas bija dakters Kails Kouperuss, viņš “iedegās” par šo programmu, un viņa acis tas bija pilnīgs “kosmos”. No tās dienas mums izveidojās labs kontakts, pēc tam vairākkārtīgi satikāmies, radās šī kopīgā aizraušanās. Mūsu tikšanās reizēs piedalījās arī profesors Pauls Keire.

No kr: Sandis un Jānis Kondrāti // FOTO: publicitātes foto

Jānis Kondrāts (ar brillēm) demonstrē Traumu simulatoru TachChill2019 konferencē Rīgā // FOTO: publicitātes foto

vēsturi, un pēkšņi vējš man uzpūta virsū kaut kādu dēļa gabalu, nosita mani pie zemes, man bija pat neliels smadzeņu satricinājums, un tad es nolēmu: “Viss, pietiek! Pietiek nodarboties ar hipiju dzīves veidu!”. Izlēmu iesākt savu biznesu.

Tomēr jaunam projektam ir vajadzīgi sadarbības partneri un finansiālā bāze.

Sandis. Tas nenotika vienā dienā. Kopā ar kolēģu Uldi Zariņu, nolēmām izveidot anatomijas mācību grāmatu māksliniekiem. Uldis Zariņš bija radījis anatomiskos zīmējumus, man savukārt bija tiesības iesākt naudas vākšanas kampaņu “Kickstarter” fondā. Divatā nofilmējām video, iesākām kampaņu, savācām 23 tūkstošus dolaru, un tas veidoja mūsu finanču bāzi. Tā radās grāmata un interneta platforma “Anatomy for sculptors”

“nicus”, veidoju mājas lapu un citus digitālos produktus.

Kā izveidojās sadarbība ar Vašingtonas universitāti ASV pilsētā Sietlā?

Sandis. Par mūsu grāmatu “Anatomy for sculptors” radās interese arī mediķiem, un nonācām pie “Anatomy Next”, kas ir virtuāla anatomijas apmācību programma medicīnas studentiem. Mēs šo trīsdimensiju apmācības programmu būvējām un virzījām tālāk vairākus gadus, un no tās radās virkne citu projektu. Tie bija: anatomija ortopēdiem, zobārstiem, plastiskajiem chirurgiem. Viens no tiem – arī traumu simulātors Amerikas armijas mediķiem. Atrast kopīgu valodu ar ārstiem mums palīdzēja arī ASV dzīvojošs latvietis, medicīnas zinātnis, Vašingtonas universitātes profesors Pauls Keire, kuŗš jau iepriekš bija

Kails Kouperuss ir armijas ārsts, neatliekamās medicīniskās palīdzības instruktors ASV armijas Madiganas medicīnas centrā un apmāca jaunos mediķus. Viņš pats ir ļoti radošs cilvēks, viņam ir arī citi sasniegumi, un mūsu programmā viņš redzēja iespēju radīt kaut ko jaunu, inovatīvu, vajadzīgu savam centram, sadarbojoties ar mums kā partneriem.

Kā darbojas jūsu produkts?

Sandis. Savā virtuālajā programmā esam izveidojuši neatliekamās palīdzības telpu un četras galvenās ievainojumu grupas: iekšējā un ārējā asiņošana, iekšējo orgānu ievainojumi un krūšu kurvja ievainojumi vai pneimotorakss. Tie ir traumu veidi, no kuriem kareivji visbiežāk iet bojā. Spēlētājam tiek uzliktas īpašas brilles un uz rokām arī ir īpašas uznavas, kas ļauj atainot roku kustības uz ekrāna. Galvenais

spēlētājs ir ārsts, un tiek izspēlēts scenārijs: tiek ievests ievainotais, ārsts nomazgā rokas, veic apskati, pieprasa nepieciešamos izmeklējumus, nosaka diagnozi un ārstēšanu. Apmācāmajam vai šīs izglītojošās spēles dalībniekam ir piecas minūtes laika pareiza lēmuma pieņemšanai, lai glābtu kareivja dzīvību. Notiek ilgstoša vingrināšanās šajā digitālajā vidē, kas orientēta uz pareizā lēmuma pieņemšanu. Šobrīd esam izveidojuši produktu tā, ka varam simulēt veselās mediķu komandas darbu, izmantojot multipliejeri.

Vai ASV armijā šis produkts jau tiek lietots mediķu treniņam?

Sandis. Tieši tagad ASV armijas medicīnas centrā Madiganā mūsu projektu lieto un testē, un Kails Kouperuss to prezentē 26. oktobrī Amerikas Neatliekamās palīdzības ārstu konferencē Denverā (*American College of Emergency Physicians*). Sanantonio armijas medicīnas centrs Dalasā arī ir ieinteresējies par mūsu produktu.

Pasaulē arī citur strādā pie traumu simulātoru attīstības. Kas jūsu simulātoru atšķir no citiem šādiem produktiem?

Jānis. Ir divi līdzīgi – radīti Oksfordas universitātē Lielbritānijā un Stenforda universitātē ASV. Tie vēl ir agrīnas attīstības stadijā, bet tāds kā mūsējais nav neviens. Mums ir daudz labāka izšķirtspēja un, līdz ar to, reālistiskāka pieredze. Mūsu simulātorā monitorā un uz ekrāna redzam pacienta fizioloģiskos rādītājus (sirds ritmu, asins spiedienu, elektrokardiogrammu, utt.), un vēl – mums ir novērtējuma sistēma. Izstrādātājam scenārijā darbības, ko veic apmācāmais, ir piesaistītas punktu sistēmai. Kad tests pabeigts, var redzēt, kas izdarīts pareizi, kas – nepareizi, un cik punktus apmācāmais savācis. Līdz ar to varu teikt, ka mūsu traumu simulātorus ir unikāls, bet arī tas vēl jāturpina attīstīt.

Vai esat startējuši ar savu jaunuzņēmumu kādā biznesa akceleratorā?

Sandis. Ar “Anatomy Next” piedalījāmies akceleratorā “Startup Wise Guys”. Tas bija apzināts lēmums, jo ar anatomijas grāmatu māksliniekiem mēs bijām saņieguši zināmu apgrozījumu, bet nesapratām, kā turpināt, ko darīt tālāk. Trīs mēnešu laikā šādā akceleratorā tevi izjauc pa detaļām, notīra visas skrūvētes un tad beigās mēģina salikt atpakaļ (*smejas*). Kādreiz salikt vairs nevar, jo kaut kas ir pazudis, bet mūsu gadījumā kaut kādi caurumi tika aizpildīti, un viss nostrādāja. Tas ir process, kuŗam izejot cauri, pilnīgi viss tiek pārvērtēts un tiek sakārtotas lietas, kas tieši nepieciešamas biznesam: domāšana, struktūra, uzņēmuma prioritātes, finansiālā bāze. Rezultātā arī piesaistījām 500 tūkstošus eiro lielu kapitālu.

(Turpināts 7. lpp.)

Latvieši sadarbībā ar ASV armiju rada pasaulē pirmo virtuālo traumu simulātoru medicīnu apmācībām

(Turpināts no 6. lpp.)

Kā radās “Exonicus Inc.” un kā radās “SIA Anatomy Next”?

Jānis. 2013. gadā Sandis nodibināja ASV reģistrētu uzņēmumu “Exonicus LCC”, 2015. gadā uzņēmums tika pārveidots par “Exonicus Inc.”, un pievienojās Uldis Zariņš un Jānis Kondrāts. Savukārt Latvijā tika dibināts meitas uzņēmums “SIA Anatomy Next”, un šo zīmola nosaukumu

simulātoru. Mēs, Sandis un Jānis Kondrāti, strādājam “Exonicus Inc.” uzņēmumā.

Produkts ir sarežģīts. Kādi speciālisti piedalījās tā izstrādē?

Jānis. Pamatā darbs tika veikts Latvijā, mēs te pazīstam augstas klases speciālistus, tas ir vieglāk un arī lētāk. Amerikā nekas no produkta netika izstrādāts, bet Kails Kouperuss strādāja kā pro-

(European Defense Agency) konferencē, Telemedicīnas seminārā kopā ar militārās medicīnas konsultantu Jāni Grigali. Ar virtuālās realitātes produktu mēs bijām vienīgi, un domājam, strādājot tālāk pie mūsu traumu simulātorā, arī pieteikties Eiropas Aizsardzības fonda atbalstam. Paralleli militārajai sfairai, cenšamies uzrunāt arī Civilās me-

pieder pie viskonservatīvākās kategorijas. Tās ir: medicīna, ļoti konservatīva nozare; izglītība, arī konservatīva; militārā nozare, vienmēr saistīta ar valstu valdībām – tāpat arī ļoti konservatīva.

Savukārt, lai pārliecinātu Eiropas klientus, ir jāpierāda, ka produkts jau sekmīgi tiek lietots ASV. Eiropieši ļoti uzticas Amerikas pieredzei.

Kādi ir “Exonicus Inc.” nākotnes plāni?

Jānis. Galvenā prioritāte ir iegūt papildu finansējumu, lai varam turpināt produkta attī-

tagad ir daudz ievainoto. Turpināsim sadarboties ar Latvijas Aizsardzības ministriju, Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federāciju, Amerikas tirdzniecības palātu Latvijā.

Kādas jūsu tiri personiskās īpašības palīdz pārvarēt šķēršļus, attīstot savu uzņēmumu, cīnoties ar konservatīviem, lēni reaģējošiem klientiem?

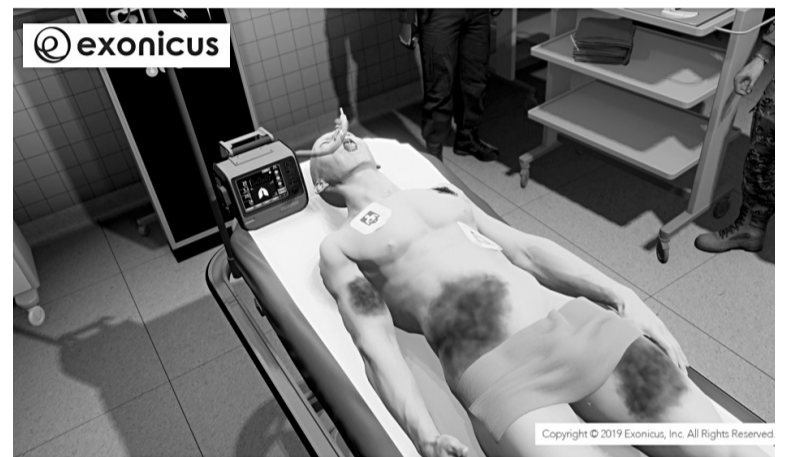
Sandis. Es nebaidos ar cilvēkiem runāt, iepazīties, komunicēt. Rezultātā izveidojas attiecības ar cilvēkiem no valdības, militārās vai medicīnas sfairas. Jāsaprot,

ASV armijas karavīri treniņā ar Traumu stimulatoru Rīgā // FOTO: publicitātes foto

Traumu simulatora demonstrācija Latvijas armijā // FOTO: publicitātes foto

“Exonicus” Traumu simulators, pacienta intubācija // FOTO: publicitātes foto

lietojām, komercializējot mūsu produktus: grāmatu skulptoriem un virtuālo anatomijas mācību līdzekli medicīnas studentiem. 2019. gadā mums bija deviņi lieli investori, kas uzskatīja, ka uzņēmuma daudzie virzieni – grāmatas, apmācību līdzekļi medicīnai un traumu simulātoru – kavē šo virzienu attīstību. Tika pieņemts stratēģisks lēmums šos zīmolus atdalīt un izveidot divus neatkarīgus uzņēmumus – “SIA Anatomy Next”, kas nodarbojas ar anatomijas apmācību materiāliem māksliniekiem un medicīnas studentiem, un “Exonicus Inc.”, kas nodarbojas tikai ar traumu

dukta attīstītājs. Viņš izdomāja galveno ideju, palīdzēja ar medicīnas konsultācijām, domāja par praktisko pielietojumu un piesaistīja savam centram programmas ieviešanai 250 tūkstošu dolāru valsts dotāciju. Latvijā mēs bijām 6-7 cilvēku komanda, tajā skaitā pieredzējis programmatists un augstas klases 3D mākslinieks.

Jāni, tu nupat esi atgriezies no lielas aizsardzībai veltītas sanāksmes Briselē. Kā Eiropā reagē uz jūsu traumu simulātoru, un kāda ir interese?

Jānis. Divas dienas piedalījās Eiropas Aizsardzības aģentūras

dicīnas simulācijas centrus, kur darbojas ar treniņu manekeniem, dažādiem simulāciju atribūtiem medicīnisko situāciju imitācijai. Astoņi no šiem centriem ir atsaukušies un vēlas pievienoties starptautiskam medicīniskam pētījumam ar mūsu virtuālo simulātoru, kas pasaulē ir pilnīgs jaunums. Pētījumi ir ļoti nepieciešami, lai varētu pārliecināt mūsu potenciālos klientus, ka mūsu produkts ir pielietojams un efektīvs.

Sandis. Jānis nodarbojas ar marketingu Eiropā, bet es – ASV. Uzņēmumi un iestādes, kam tiek piedāvāts traumu simulātoru,

tību, tāpēc mums ir vajadzīgi šie pētījumi un pielietojamības testi. Nākotnes vīzijā tas būtu multinacionāls treniņu simulators, kurā cilvēki, kas atrodas dažādās valstīs un treniņu centros, vienlaicīgi var virtuāli atrasties šajā kaujas laukā vai negadījuma vietā, un trenēties kopā kā komanda, lai glābtu cietušo dzīvības.

Sandis: Pirmā versija ir izgatavota un piegādāta testēšanai un lietošanai gan ASV, gan Eiropā. Mēs gribētu savu produktu izplatīt NATO un mūsu tuvu sabiedroto valstu vidū kā, piemēram, Somijā, kas nav NATO dalībvalsts, un Ukrainā, kur

ka tajos kabinetos ir cilvēki, un ar viņiem var iepazīties, sadraudzēties, viņos ieklausīties. Un arī viņi sāk ieskatīties, ko tad es piedāvāju. Tieši cilvēciskie kontakti man ir palīdzējuši virzīt mūsu produktu attiecīgajiem klientiem.

Jānis. Esmu mērķtiecīgs, man patīk sastādīt rīcības plānu un to īstenot. Uzņēmumā ir svarīgi domāt par stratēģiju, mērķiem un vīziju, visu laiku to piemērojot realitātei, kas arī visu laiku mainās. Mūsu ģimenē visi – brāļi, tētis, mamma – mēs visi esam ļoti neatlaidīgi, spītīgi, mēs nepadodamies nekad grūtību priekšā – tas mums visiem kopīgs.

DARIS DĒLIŅŠ

Ņujorkas Baltijas filmu festivāls – 2019 NYBFF

NYBFF notiks atkal šogad no 7. līdz 10. novembrim labi zināmajā Skandināvu centrā (Scandinavia House). Festivāls ir kop-sadarbības projekts starp trim Baltijas valstu konsulātiem, Nacionālā kino centriem un Skandināvu centru (SC). Tam finansciāls atbalsts tiek saņemts no visām trim valstīm un no SC.

Šogad festivālā izrādīs 21 filmu – 13 pilnmetrāžas filmas un astoņas īsfilmas, tostarp piecas ir 5 Ziemeļamerikas pirmizrādes, septiņas Ņujorkas pirmizrādes un viena – ASV pirmizrāde.

Festivālā piedalīsies vairāki filmu režisori un producenti, to skaitā Laila Pakalniņa no Latvijas kopā ar Nacionālā Kino-centra vadītāju Ditu Rietumu.

Šogad atkal ir ļoti interesanta programma, kas atspoguļo Baltijas valstu talantus starptautiskā kino pasaulē. Ikvienam skatītājam būs ko baudīt.

Šogad, atskatoties un Baltijas ceļa 30 gadu jubileju, festivāla programmas vadītāja Jūle Rozīte izvēlējusies temu “Baltijas ceļš – kas mēs esam tagad, 30 gadus vēlāk”. Festivāla atklāšana ir ceturtdien, 7. novembrī,

plkst. 18:30, pēc Lietuvas filmas “Motherland” (2019) (Dzimentene) pirmizrādes sekos VIP pieņemšana.

Piektdien, 8. novembrī, plkst. 17:00 izrādīs Askolda Sauliša dokumentālo filmu “Baltijas brīvības ceļš” (2014), kam sekos paneļdiskusija ar tiem, kas bija klāt šai vēsturiskajā brīdī.

Tiem, kam patīk animācijas filmas, būs prieks noskatīties Edmunda Jansona filmu “Jēkabs, Mimmi un runājošie suņi” (2019), ko izrādīs svētdien, 10. novembrī, plkst. 15:00. Gaidām pilnu zāli ar bērniem!

Lailas Pakalniņas jaunākā filma “Karote” (2019), sestdien, plkst. 20:15, rosinās padomāt par to lielo darbu, enerģiju un resursiem, ko pielieto, ražojot ikdienišķo plastikas karoti, kas mums vienu brīdi nepieciešama, bet drīz vien atrodas atkritumu kastē.

Madara Dišlere ar savu filmu “Paradīze 89” (2018), sestdien, plkst. 13:00 aizvedīs 1989. gada vasarā no bērnu un jauniešu perspektīvas. Kamēr viņi baudīja skaisto brīvlaiku, pieaugušie spēra pirmos soļus neatkarības atgūšanai un nevienam nebija

skaidrs, kā tas viss beigsies.

Par filmu festivālu vairāk lasiet mājaslapā www.balticfilmfestival.com

Tur var arī iegādāties biļetes. Festivāla abonementu pircējiem ir iespēja piedalīties festivāla atklāšanas pirmizrādē un pieņemšanā. Iesakām iegādāties biļetes laikus, lai jums vietas zālē būtu garantētas.

Gaidīsim jūs Skandināvu centrā 7. – 10. novembrī! (Scandinavia House, 58 Park Avenue, NY 10016).

Pļaujas svētki Sietlā

*Paldies saku Dieviņam,
Šīs darbiņš padarīts.
Citū, jaunu iesākdami,
Sauksim Dievu palīgā.*

Ar šiem vārdiem prāv. Daira Cilne iesāka Pļaujas svētku sprediķi 6. oktobrī. Šī tautasdziesma ir kā Pļaujas svētku lūgšana – kad visa lielā saime, darbu darītāji, sadodas rokās un kopīgi pateicas Dievam. Prāveste salīdzina Dieva valstību ar raugu, ko kāda sieviete iejauc miltos. Kā ieraugs Dieva valstība ir paslēpta mūsu dzīvē, tā klusi dara, kas tai jādara, kamēr mikla ir uzrūgusi. Tā ir Dieva neredzamā klātie, to kā maizi saņemam savās rokās. Prāveste pateicās Draudzes dāmu komitejai par Pļaujas svētku mielastu, altāri greznoja salmu kūlītis un liels grozs ar augļiem un dārzeņiem. Pašdarināto vīnu pie altāra atnesa Guna un Vilnis Kleperi un maizi dievgaldam bija cepusi Maija Atvara.

Svētku saviesīgā daļa sākās ar video izrādi no Rietumkrasta Latviešu vidusskolas Kursas izlaiduma programmas. Kursieši bija sagatavojuši mūzikālu uzvedumu pēc Raiņa „Zelta zirga” motīviem. Tur bija labais Antiņš un viņa savtīgie brāļi, Baltais tēvs, Sniega un Vēja māte, kraukļi un protams arī Saulcerīte. Stāstā par princesi Stikla kalnā, Kursas mūzikas skolotāja Maija Riekstiņa, Ingrida Birzniece un režisors Reinis Vējiņš bija veiksmīgi iepinuši tautas-

Draudzes dāmu komitejas bildē no kreisās, Inta Wiest, Ilze Kalniņa, Ingrida Doherty, Daina Kusina, Maija Atvara, Aina Uskura, Mara Bērziņa un Silvija Copeland. Dažas dāmas iztrūkst // FOTO: Edvīns Circenis

Vallija Freimane ar laimestiem // FOTO: Inta Wiest

dziesmas un tautasdejas, kuņas Kursas skolēni un audzinātāji izpildīja teicami profesionālā līmenī. Apbrīnojami, cik daudz jaunieši var iemācīties četru nedēļu laikā! Diemžēl nebija laika visu izrādi noskatīties līdz beigām, bet zinām, ka Antiņš Saulcerīti noveda no Stikla kalna lejā un viss beidzās laimīgi. Paldies kursiešiem!

Pēc izrādes sekoja saviesīgā daļa ar loteriju un pusdienām. Rita Rubene un Lisa Pružinska pārdeva biļetes izlozei, ko vadīja Jānis Atvars ar Līsas palīdzību. Izlozei Draudzes dāmu komi-

teja bija sagatavojusi piecus lielus grozus ar dažādādiem labumiem; klāt nāca augļu grozs no altāra un Maijas Atvaras ceptā maize. Kā jau kļuvis par tradīciju, Juris Cilnis atkal aiznesa vienu no laimestiem! Viņam tiešām ir īpaša draudzība ar Laimes māti. Un Vallijai Freimanei, kam nekad izlozēs neveicoties, šoreiz nācās divi skaisti grozi! Labi, ka viņai ir liela ģimene, ar ko dalīties.

Pusdienās draudzes dāmas Maijas Atvaras vadībā bija nolēmušas pamest latvisko virtuvi un bija sagatavojušas franču specialitāti – *boeuf bourguignon*, kas labi gāja kopā ar glāzi vīna. Kafijas galds bija pilns dažādam kūkām, cepumiem un citiem saldumiem. Paldies draudzes dāmām par garšīgām pusdienām un skaisti iekārtoto ēdamzāli!

Apmeklētājiem bija iespēja apskatīt latviešu mākslinieces Ivetas Vaivodes foto izstādi, ar latviešu nosaukumu „Klēpis”, angliiski „Somewhere on a Disappearing Path”, kas ir ceļojusi pa pasauli. Fotografijas stāsta par mākslinieces atgriešanos savas dzimtas izcelsmes vietā Pilcenē, Latgalē, kur reiz dzīvojuši viņas vecāki un vecvecāki.

Paldies visiem, kas atbalsta draudzes Dāmu komiteju un tās darbu, un paldies draudzes dāmām par skaisto pateicības pēcpusdienu!

I. M.

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI BOSTONA

Valdis un Rūta Muktupāveli koncertā „Mani balti bālēliņi” piektdien, **15. novembrī**, plkst. 19:00, Trimdas draudzes zālē, (58 Irving St, Brookline MA). Saviesīgā stunda no plkst. 18:00. Biļešu cena: \$20, skolēniem bez maksas. Riko ALTS, sadarbībā ar TILTS. Kontaktpersona: Aija Dreimane, 781-558-3814, aijadreimane@gmail.com.

FILADELFIJA

26. oktobrī plkst. 15:00 Pianistes DZINTRAS ERLIHAS solo koncerts „Latviešu klaviermūzikas ainavas”, Sv. Jāņa ev. lut. draudzes baznīcā (301 N. Newtown Street Rd., Newtown Square, PA 19073). Ieeja: \$30.00. Riko: Sv. Jāņa ev. lut. draudze Filadelfijā; kontaktpersona: Māra Buks (610) 383-5972

Filadelfijas pensionāru kopas sanāksme notiks otrdien, **5. novembrī** groziņu veidā. Tā sāksies plkst. 11:00 dienā Filadelfijas Brīvo latviešu biedrības telpās, 531 North 7th Street. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un pārrunas par notikumiem. Saiets beigsies ar dzimšanas dienu svinēšanu un kafijas galdu. Viesi arvien laipni gaidīti. (AB)

17. novembrī plkst. 1.00pm (lūdzu ievērot laiku – stundu agrāk nekā iepriekšējos gados!)

Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums Filadelfijas Brīvo latviešu biedrības namā (531 N. 7th St., pie Spring Garden ielas). Svētku runu teiks folkloriste Rūta Muktupāvele. Aktā piedalīsies Filadelfijas latviešu skolas audzēkņi. Koncerta daļa – Valdis un Rūta Muktupāveli, programmā „Mani balti bālēliņi”. Ieejas maksā ieskaitīta arī pieņemšana un kafijas galds. Ieeja \$30 (tiem, kuŗi ieradīsies tautastērpā, – \$20); labvēļu ziedojums – vismaz \$50; bērniem un studentiem ieeja brīva. Valsts-svētku sarīkojumu riko visas Filadelfijas un apkaimes latviešu organizācijas un draudzes. Aicinām apmeklēt arī kopīgo Valsts-svētku dievkalpojumu pirmdien, **18. novembrī**, plkst 7.00 vakarā Sv. Jāņa draudzes dievnāmā.

LINKOLNA

Daugavas Vanagu gada svētki, **26. okt.** 6:00pm, 33 & Mohawk ielā ar vakariņām. Ārija Liepiņa travelogue par Eiropas ceļojumu. RSVP: Iesalnieks 402-435-7895. Daugavas Vanagu **18. nov. akts**, **17. nov.** 11:30 am, 33 & Mohawk ielā, \$20., ar pusdienām.

NUJORKA

27. oktobrī plkst. 17:00 pianistes DZINTRAS ERLIHAS solo koncerts „Latviešu klaviermūzikas ainavas”; pēc koncerta sekos pieņemšana ar vīnu un uzkodām, *Kosciuszko Foundation*

koncertzālē (15 E. 65th Street, New York, NY 10065). Ieeja: \$30.00 koncerta dienā; \$25.00 – iepriekš rezervējot sēdvietu/sēdvietas, nosūtot aploksnī pa pastu (līdz 17. okt.) ar čekū uz “Latvian Cultural Association TILTS” vārda un ar informāciju, zem kāda vārda sēdvietas/vietas tiek rezervētas: Dace Aperāne, 11 Cat Rocks Dr., Bedford, NY 10506. Riko: Latviešu kultūras biedrība TILTS; kontaktpersona: Dace Aperāne (914) 907 - 6343, www.tilts.org

Baltiešu filmu festivāls 7. – 10. nov. *Scandinavia House*, 58 Park Ave., New York, NY. Izcilākās filmas no Baltijas valstīm. Riko Latvijas Goda konsuls Daris Dēliņš. Info pieejama [pēc 1. okt]: www.balticfilmfestival.org

18. novembra akts sestdien, **16. novembrī**, 2pm Nujorkas latv. ev. lut. draudzes baznīcā, 254 Valentines Ln, Yonkers, NY. Svētku koncerts ar Valdi un Rūtu Muktupāveļiem „Mani balti bālēliņi” – veltījums senajam un mūsdienu baltu tautām. Tuvāka info par aktu NLOP Facebook lapā (publicēs nākotnē): <https://www.facebook.com/Latvija100NYC/>

Tuvāka info par Muktupāveļu ASV koncerttūri: <http://www.tilts.org>

Koncerts ar Andri Nelsonu

un Bostonas simfonisko orķestri pirmdien, **18. nov.**, 8pm, *Carnegie Hall*, 881 7th Ave, New York, NY. Latvijas Nacionālās operas ģilde (LNOĢ) aicina svinēt 18. novembri ar Andra Nelsona un Bostonas simfoniskā orķestra koncertu un LNOĢ rīkotu pieņemšanu. Pieņemšana ir labdarības sarīkojums Latvijas Nacionālās operas un baleta orķestra atbalstam. Biļetes lūdzam rezervēt pa epastu: iveta@grava.net vai tel. 202-506-0055. Tuvāka info par koncertu LNOĢ Facebook lapā.

PRIEDAINE (NJ)

10. novembrī plkst. 14:00 – **Valsts Svētku sarīkojums**. Svētkbrīdis, Svētku runa: LŪ profesors Valdis Muktupāvels; Koncerts „Mani balti bālēliņi” – Valdis un Rūta Muktupāveli. Saviesīgs vakars pie Dzintara Galda gatavotām vakariņām. Ieeja \$ 25. Liels, liels paldies par avīzes *Laiks* palīdzību Nūdzersijas Latviešu biedrībai. Jānis Students

1017 Hwy 33 East, Freehold, NJ 07728. WWW.PRIEDANE.COM

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125)

Mājas lapa: www.seattlelatviancenter.com

27. okt. plkst. 1:00pm infor-

mācija sanāksme par dzelzceļa būvi pie Sietlas latviešu centra.

9.-10. nov. Ziemsvētku tirziņš. Sestd. plkst. 10:00-17:00, svētd. plkst. 12:00-16:00.

17. nov. Latvijas Valsts svētku svinības, plkst. 11:30am pēc dievkalpojuma. Svētku runu teiks vēsturnieks Aldis Purs. Sekos aizsāds groziņu veidā. Ieeja bez maksas.

22. nov. Valdis un Rūta Muktupāveli koncertā „Mani balti bālēliņi” piektdien, 22. nov. plkst. 7:30pm Sietlas Latviešu centrā. Ieeja – \$25, skolēniem bez maksas.

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St. Petersburg, FL 33715), tālr: 727-8272338.

2. novembrī Biedrība aicina uz kolektīvu izbraucieni ar kuģīti pa Meksikas līci, lai kopā jauki pavadītu vakaru un sagaidītu saulīti.

17. novembrī atzīmēsim Latvijas Republikas proklamēšanas 101. gadadienu. Uzstāsies flautiste Ilona Kudiņa no Bostonas, pasākumu vadīs režisore Liga Balode un dziedās Aleksandra Ritums.

7. decembrī aicinām visus uz Biedrības Ziemsvētku ieskandināšanu.

(Turpināts 18. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

***

“Tēvs Nakts” saņem balvu Haifas kinofestivālā

Režisora Dāvja Simaņa un studijas *Mistrus Media* simtgades spēlfilma “Tēvs Nakts” nopelnīja labākās ārzemju filmas balvu starptautiskajā Haifas kinofestivālā. Simaņa režisētā kinolente vēsta par latvieti Žani Lipki un viņa ģimeni, kas Otrā pasaules kara laikā no nāves izglāba vairāk nekā 50 ebrejus. Filma cenšas atšķētināt galvenā varoņa drosmes noslēpumu, mēģinot saprast, vai tā pamatā ir azarts, pārgalvība, spīts vai pienākums pret savu tuvāko. Kinokritiķe Daira Āboliņa, kuŗa bija klāt Haifā filmas konkursa skatē, pastāstīja, ka sarīkojums noticis pārpildītā zālē ar ārkārtīgi emocionālu skatītāju reakciju. Uz filmas pirmizrādi tika uzaicināti arī 68 Žaņa Lipkes izglābto ebreju radnieki – bērni un mazbērni. Pēc filmas demonstrācijas aicinātie viesi vēl ilgi dalījās atmiņās par savu ģimeņu vēsturi un Žaņa Lipkes – glābēja – lomu viņu ģimeņu izdzīvošanā.

Ir ļoti būtiski, ka sāpīgu Latvijas vēstures periodu reflektējoša filma tiek akceptēta valstī, kur dzīvo daudzi Žaņa Lipkes izglābtie cilvēki, uzsvēra kritiķe. Āboliņa pieļauj iespēju, ka Haifā saņemtais apbalvojums varētu dot filmai nelielu handikapu citos festivālos, tostarp vairouti izredzes uz *Oskara* nomināciju. Filma ieguvusi balvu vienā no trim festivāla starptautiskajām kategorijām – “Starp Izraēlas un ebreju identitāti”. Šajā kategorijā sacentās sešas filmas, tai skaitā arī Francijas, Vācijas, Polijas un Izraēlas ražojumi.

Balvu – piemiņas statueti – festivālā pasniedza Latvijas vēstniecei Izraēlā Elitai Gavelei. Viņa sociālajos medijos pavēstīja, ka svinīgajā ceremonijā augsto novērtējumu nosaukusi par atzinību visiem Latvijas glābējiem un izglābtajiem holokausta. 35. Haifas kinofestivāla žūrijas priekšsēdis bija slavens Polijas režisors Kšištofs Zanusi.

***

Valsts prezidents Japānā

No 21. līdz 25. oktobrim Valsts prezidents Egils Levits bija darba vizītē Japānā. Viesošanās laikā viņš piedalījās Viņa Majestātes imperatora Naruhito un imperatores Masako svinīgajā kronēšanas ceremonijā un pasākumos Imperatora pili, kā arī vairākās divpusējās tikšanās, informēja Valsts prezidenta kanceleja.

Vizītes laikā Valsts prezidents tikās ar Japānas premjerministru Šinzo Abi, Japānas – Latvijas Parlamentārās sadraudzības grupas priekšsēdi Hirofumi Nakasoni un ar Latvijas goda konsulu Osakā

Tamio Išibaši. Latvijas vēstniecībā Japānā Valsts prezidents tikās ar Rumānijas Republikas prezidentu Klausu Verneru Johannisu un viesojās Vasedas universitātē, kur tikās ar universitātes prezidentu Aiji Tanaku, apmeklēja universitātes muzeju un uzstājās ar lekciju “Latvijas skatījums uz mūsdienu izaicinājumiem, ar ko sastopas demokrātiskās iekārtas”.

21. oktobrī Valsts prezidents Egils Levits ar dzīvesbiedri Andru Leviti darba vizītes laikā Japānā tikās ar Japānas latviešu kopienas pārstāvjiem, Japānas jaukto kori “Gaisma” un latviešu valodas studentiem.

Savā uzrunā Egils Levits, starp citu, sacīja: “Politiskās un ekonomiskās attiecības starp Japānu un Latviju ir ļoti labas un ciešas, un “īpaša rozīnīte” ir tieši šīs kultūrlās attiecības. Mēs ar kundzi ievērojām kori “Gaisma”, kas pērn gāja Dziesmu un deju svētku gājienā. Es pateicos jums par līdzdalību mūsu Dziesmu un deju svētkos un domāju, ka tas viss pierāda, ka, neraugoties uz attālumu, mums ir ļoti labas un ciešas attiecības.”

***

Tiekas ar jauniecelto ASV vēstnieku Latvijā

Par ASV vēstnieku Latvijā kļuš karjēras diplomāts Džons Leslijs Kārvails (*John Leslie Carwile*). Pirms stāšanās amatā ASV vēstniecībā Latvijā Kārvails bijis diplomātiskās misijas vadītāja vietnieks ASV vēstniecībā Brunejā un Nepālā. Džons Kārvails strādājis arī kā ekonomisko attiecību padomnieks ASV vēstniecībās Itālijā, Irākā un Kanādā. Pirms došanās uz Rīgu jaunieceltais vēstnieks Valsts departamentā Vašingtonā D.C. 15. oktobrī satikās ar Amerikas baltiešu organizāciju pārstāvjiem. Amerikas Latviešu apvienību tikšanās reizē pārstāvēja priekšsēdis Pēteris Blumbergs un ģenerālsēkretāre Marisa Gudrā.

No kreisās: Eduards Ozoliņš, vēstnieks Dž. Kārvails, Pēteris Blumbergs, Marisa Gudrā, Karls Altā

Blumbergs vēstniekam aprakstīja apvienības prioritātes, akcentējot ASV lomu Latvijas drošības stiprināšanā. ALA priekšsēdis uzsvēra abu valstu sadarbības nozīmi militārajā un drošības jomā, aicinot turpināt NATO spēku klātbūtni Ādažu militārajā bazē, amerikāņu spēku klātbūtni Gaisa spēku aviācijas bazē Lielvārdē un turpināt attīstīt sadarbību starp Mičiganas Nacionālo gvardi un Latvijas Aizsardzības ministriju.

***

Piemin Neatkarības karā kritušos jūrniekus

17. oktobrī apritēja 100 gadu, kopš Bermontiādes laikā apšaudē Rīgas līci cieta britu karakuģis *Dragon*. Dzīvību zaudēja deviņi britu jūrnieki. Godinot sabiedroto valstu – Lielbritānijas, Francijas un Īrijas – jūrniekus, kas krituši, palīdzot Latvijai izcīnīt uzvaru Neatkarības karā, jūrā nolaida vainagus (*attēla*).

Daugavgrīva, Jūras spēku Patruļkuģu eskadrē goda sardze pie piemiņas akmens. Jūras spēku un armijas pārstāvji, vēstnieki un radnieki ar klusuma brīdi atceras 1919. gada 17. oktobrī kritušos britu, īru un franču jūrniekus.

Īrijas vēstnieks Latvijā Džeimss Henesijs piedalās Latvijas Neatkarības karā kritušo Lielbritānijas, Francijas un Īrijas jūrnieku piemiņas sarīkojumā Jūras spēku Patruļkuģu eskadrē Daugavgrīvā // Foto: LETA

“Mans otrās pakāpes onkulis Viljams Roberts Trets bija jaunākais apkalpes loceklis, kas gāja bojā apšaudē. To, ka mans radnieks Viljams bija uz kuģa *Dragon*, uzzināju tikai 2015. gadā. Viņa māte bija ļoti satriekta par dēla zaudēšanu un nekad vairs nerunāja par viņu. Kad izpētīju savas dzimtas koku, uzzināju, ka viņš bija flotē un gāja bojā uz kuģa,” stāstīja kritušā jūrnieka V. Treta radnieks Neils Vaitfilds. 1919. gada oktobrī Lielbritānijas un Francijas karakuģi, kuŗu apkalpēs bija arī īru jūrnieki, ar artilērijas uguni sāka atbalstīt jaunās Latvijas valsts armiju, kuŗa tobrīd vēl tikai veidojās un kuŗai trūka bruņojuma, taču bija jācīnās ar daudz lielāko Bermonta karaspēku. Sabiedroto iesaistīšanās bija izšķirošs brīdis Rīgas un pārējās Latvijas teritorijas atbrīvošanai no bermontiešiem. 17. oktobrī Bermonta karaspēka raidītie šāviņi trāpīja britu kreiserim *Dragon*, nogalinot deviņus apkalpes locekļus. Vēl vairāki sabiedroto jūrnieki tika ievainoti. “Mums ir ļoti svarīgi, ka Latvijas flote godina mūsu radniekus, kuŗi ziedoja savu dzīvību cīņā par Latvijas brīvību un neatkarību,” atzina Vaitfilds.

***

Kas jāzina mūsu tautiešiem Lielbritānijā?

Lai informētu Lielbritānijā dzīvojošos iedzīvotājus par izmaiņām, kas gaidāmas muitas procedūru un nodokļu nomaksas jomā pēc šīs valsts izstāšanās no Eiropas

Savienības (ES), Valsts ieņēmumu dienesta (VID) speciālisti 13. un 14. oktobrī Londonā tikās ar latviešu diasporas pārstāvjiem, kā arī uzņēmējiem. Galvenais uzsvārs tika likts uz muitas procedūram. Gan iedzīvotājiem Latvijā, gan arī Lielbritānijā jāsaprot, ka bezvienošānās *Brexit* gadījumā attiecībā uz muitas un nodokļu procedūram Lielbritānija kļūs par vienu no trešajām valstīm, līdzīgi kā Baltkrievija, Uzbekistāna, Kazachstāna un tamlīdzīgi. Izvēli par izstāšanos no ES ir izdarījusi Lielbritānija, savukārt normas, kas stāties spēkā, attiecīgi nosaka ES, un ar to visu mums vienkārši ir jāreķinās. Nekomerciāls pasta sūtījums (privātpersona no trešās valsts sūta citai privātpersonai ES valstī) tiks atbrīvots no nodokļiem gadījumos, ja sūtījuma vērtība nepārsniedz 45 eiro, dažādiem produktiem (alkoholam, cigaretēm utt.) tiks ierobežots atļauto ievadamo vienību skaits, savukārt preces, ko ceļotājs ievējis personīgajā bagāžā, netiks apliktas ar muitas nodokli un pievienotās vērtības nodokli, ja to kopējā vērtība vienai personai nepārsniedz 430 eiro – ja persona ceļos ar gaisa transportu vai jūras transportu, 300 eiro – ja persona ceļos pa sauszemi, kā arī 285 eiro – ja ceļotājs ir bērns vecumā līdz 15 gadiem, neatkarīgi no transporta veida. Tāpat bezvienošānās *Brexit* gadījumā personīgajā bagāžā nedrīkstēs ievest gaļu un gaļas produktus (speķi, svaigu vai apstrādātu gaļu, t.sk., putnu gaļu, dzīvnieku taukus, dažāda veida desas, gaļas konservus, ar gaļu pildītus vai to saturošos mīklas izstrādājumus, makaronus, mērces, zupas u.c.), pienu un piena produktus (pienu, jogurtu, krējumu, biezpienu, kefiru, sieru, sviestu, iebiezīnāto pienu, saldējumu u.c.), kā arī lolojumdzīvnieku barību, kuŗas sastāvā ir gaļa vai piens. Spēkā stāties arī dažādi citi ierobežojumi, ar kuŗiem būs jāreķinās. Ar plašāku informāciju par muitas procedūram var iepazīties VID tīmekļa vietnes www.vid.gov.lv sadaļā “Breksits”.

***

Inese Vaidere jautā Valdim Dombrovskim

Eiropas Parlamenta (EP) deputāte Inese Vaidere strādā Ekonomikas un monetārajā komitejā, un viņa bija viena no nedaudzajiem, kuŗiem EP uzticēja iespēju iztaujāt Valdi Dombrovski uzklaušanās sēdē jeb “darba intervijā”.

Vaidere jautāja par tematu, kas interesē daudzus inovatīvus uzņēmumus un individuus – par tā saucamo kriptovalūtu jeb virtuālo valūtu rēgulējumu Eiropas Savienībā. Interese par šo tematu izrādījies tik liela, ka pasaules vadošie mediji, piemēram, *Reuters*, atspoguļojot šo sēdi, virsrakstā izcēlušies tieši Vaideres jautājumu. “Tas bija patīkams apstiprinā-

jums tam, ka esmu izvēlējusies jautājumu, kas būs aizvien nozīmīgāks Latvijā un pasaulē,” norāda I. Vaidere. “Protams, pastāv vēl daudzi būtiski uzdevumi nākamajiem gadiem, tajā skaitā attīstīt zaļāku ekonomiku, ar jauniem instrumentiem atbalstīt mazos un vidējos uzņēmumus, kā arī cīnīties pret ienākumu nevienlīdzību satrauc ļoti daudzus Latvijā.” Izvērtējot sēdi, Vaidere uzteica Dombrovski sniegumu kā ļoti pārliecinošu un puda gandarijumu par iespēju turpināt sadarbības ar komisāru Latvijas interešu aizstāvēšanai Briselē.

***

Valdis Dombrovskis par ekonomikas jautājumiem

Patlaban ne pasaulei, ne Latvijai nedraud tāda ekonomiskā krīze kā pirms desmit gadiem, turklāt patlaban ir runa tikai par ekonomikas bremzēšanos, nevis par krīzi, sarunā ar aģentūru LETA uzsvēra Eiropas Komisijas viceprezidents Valdis Dombrovskis (JV).

ASV notikušajā Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) un Pasaules Bankas (PB) sanāksmē daudz tika runāts par globālās ekonomikas bremzēšanos un tajā valdošo nenoteiktību, sacīja Dombrovskis. Viņš piebilda, ka arī Latvijas ekonomika šobrīd ir daudz sabalansētāka, nav novērojama ne milzīga inflācija, ne arī tekošā konta deficīts. “Runa ir tikai par ekonomikas bremzēšanos, nevis par krīzi. Ekonomika ir cikliska un patlaban ir bijis vēsturiski viens no ilgākajiem izaugsmes periodiem. Patlaban skaidrs, ka šis izaugsmes periods ir sasniedzis savu maksimumu, tāpēc ekonomika likumsakarīgi sākus bremzēties. Tāpēc Eiropas Komisijas sanāksmē tika runāts par to, kāda ekonomiskā politika nepieciešama, lai mazinātu šīs bremzēšanās sekas. Pasaules ekonomikas izaugsme joprojām tiek prognozēta aptuveni 3% apmērā, bet, piemēram, Ķīnas ekonomikas bremzēšanās joprojām nozīmē aptuveni 6% izaugsmi gadā,” skaidroja Dombrovskis. Viņš gan atzina, ka ir pietiekami daudz globālu risku, kas ekonomisko situāciju var pasliktināt, piemēram, tirdzniecības konflikti, situācija Tuvajos Austrumos, joprojām pastāvošais bezvienošānās *breksita* risks un citi.

***

Valsts budžets un diaspora

Saiemā tika iesniegts nākamā gada valsts budžets, kas paredz arī papildu atbalstu diasporai. Līdz šim diasporas politikas iniciatīvam atvēlētais budžets bija aptuveni 3,4 miljoni eiro. Lielākā daļa no tā veltīta latviskās izglītības un kultūras tradīcijas uzturēšanai diasporā.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

(Turpināts no 9. lpp.)

Jaunajā budžetā paredzētais papildu atbalsts diasporai nozīmē, ka tiks veicināta tautiešu pilsoniskā līdzdalība un saikne ar Latviju, nodrošināta tautiešu iesaiste diasporas projektos, uzlabota koordinācija starp partneriem Latvijā.

Ārlietu ministrija portālam *latviesi.com* skaidro: "Diasporas pārstāvjiem Ārlietu ministrijā ir iespēja saņemt līdzfinansējumu projektiem, kas veicina diasporas pašorganizēšanos, latviskās identitātes stiprināšanu un saiknes uzturēšanu ar Latviju. Šogad ir saņemti 263 projektu pieteikumi, no kuriem pašreiz atbalstu saņēmuši 110 projekti 25 valstīs. Tie ir, piemēram, diasporas bērnu un jauniešu pasākumi, diasporas organizāciju vadītāju sanāksmes, diasporas saieti latvisko tradīciju uzturēšanai, valsts svētku dienu svinēšanas pasākumi u. c.

***

Izbeidz nepilsoņa statusa piešķiršanu jaundzimušajiem

Jaundzimušajiem no nākamā gada 1. janvāra vairs netiks piešķirts nepilsoņa statuss, paredz Saeimā 17. oktobrī galīgajā lasījumā atbalstītais likumprojekts. Tas paredz automātiski piešķirt Latvijas pilsonību bērniem, kuŗi būs dzimuši pēc nākamā gada 1. janvāra, ja vien bērns vecāki nebūs vienojušies par citas valsts pilsonības piešķiršanu bērnam. Pašlaik, lai jaundzimušais kļūtu par pilsoni, vecākiem par to ir jāzieda atzīme, un tikai tad pilsonība tiek piešķirta. Likumprojektam uz trešo lasījumu četras grozījumus bija iesniedzis Nacionālās apvienības (NA) deputāts Jānis Dombrova, paredzot izslēgt tos pantus, kas nosaka nepilsoņa statusa izbeigšanu jaundzimušajiem. Debatēs par likumprojektu Dombrova atgādināja situāciju Latvijā pēc Otrā pasaules kara. "1950. gada oktobris, pirms gada notikušas deportācijas, daudzi cilvēki paglābušies mežos no sarkanā terrora. Iesūtītas militārpersonas, noslepkavotas sievietes un bērni, lai panāktu, ka Latvija nekad nebūs brīva. Tomēr Latvija iegūst neatkarību, bet Latvijai jāsamierinās ar to, ka pie mums paliek daudzi simti tūkstoši nelikumīgi iecelojušu personu. Valsts izrāda labo gribu, ļaujot viņiem kļūt par pilsoņiem. Kā atbildību iegūstam referendumu par divām valsts valodām, kur daudzi tūkstoši nobalso par otru valsts valodu," teica Dombrova. Deputāts arī norādīja, ka daudzi nepilsoņi nevēlas būt par pilsoņiem. Tomēr deputātu vairākums kritizēja Dombrovu argumentus un noraidīja visus viņa priekšlikumus, likumprojektu kopumā atbalstot ar 60 balsīm par.

***

Atsevišķs statuss Liepājai, Daugavpilij un Rēzeknei

Valdības partijas vienojušās atbalstīt administratīvi teritoriālo reformu, sākotnēji piedāvāto modeli papildinot ar trim jaunām pašvaldībām. Partijas KPV LV Saeimas frakcija rosināja izmaiņas jaunajā administratīvi teritoriālajā reformā, piedāvājot nodalīt

atsevišķās pašvaldībās Liepājas pilsētu un Lejaskurzemes novadu, kuŗus pašreizējais reformas piedāvājums paredz apvienot vienā pašvaldībā. Savukārt nacionālā apvienība *Visu Latvijai! Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* (VL/TB/LNNK) paziņoja, ka aicinās koalīcijas partnerus vienoties, ka Liepājas, Daugavpils un Rēzeknes novadiem pēc administratīvi teritoriālās reformas jābūt atsevišķi no attiecīgajām republikas pilsētām. Kā pēc koalīciju veidojošo partiju Sadarbības padomes sēdes žurnālistiem sacīja Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV), valdības partiju vidū ir vienprātība par nepieciešamību atbalstīt ieceri jau tūlīt Ministru kabinetā izskatīt plānoto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu. Valdības partijas vienojušās atbalstīt administratīvi teritoriālo reformu, sākotnēji piedāvāto modeli papildinot ar trim jaunām pašvaldībām.

***

Ķeguma HES jubileja

Pirms 80 gadiem (1939. gada 16. oktobrī) Rīga sāka saņemt elektroenerģiju no jaunzūbētās Ķeguma HES pirmā agregāta. Pieslēgumu izdarīja iepriekšējās dienas vakarā, izmantojot Grīziņkalnā īpaši šim nolūkam uzceltu transformatoru staciju. Jau pēc mēneša Ķegums deva apmēram pusi Rīgai nepieciešamās elektroenerģijas.

***

Latviju novērtē tehnoloģiju jomā

Latvija ierindojusies ceturtajā vietā kā valsts ar visaugstāko brieduma pakāpi e-pārvaldes jomā, secināts Eiropas Komisijas (EK) ikgadējā e-pārvaldes pētījumā (*eGovernment Benchmark*), kuŗā vērtē informācijas komunikācijas tehnoloģiju (IKT) izmantošanu valsts pārvaldē Eiropas Savienībā. Digitālās transformācijas norise Latvijā novērtēta sekmīgi, starp 36 valstīm Latvijas veikspēja vērtēta kā ceturta labākā ar strauji augošu digitālo pakalpojumu piedāvājumu kopvērtējumā ar lietotāju skaita pieaugumu. Top 5 veido: Malta, Igaunija, Austrija, Latvija un Lietuva.

***

Latvijas dalība EXPO 2020 izstādē Dubajā draud izgāzties

Apdraudēta ir Latvijas dalība prestižajā pasaules izstādē *Expo 2020* Dubajā, informēja Latvijas Televīzijas raidījums *De facto*. Būvniecība vēl nav uzsākta, un arī pārējie darbi krietni kavējas. Kopumā valsts Latvijas paviljona izveidei atvēlējusi 4,2 miljonus eiro. Ja gatavošanos pārtrauks, šī nebūs pirmā reize, kad Latvija pusceļā izstājas. Pēdējos gados mums nav pozitīvas pieredzes ar paviljona būvniecību vērienīgajā pasaules izstādē. Pat darbu grafiks no Ekonomikas ministrijas puses neesot apstiprināts "tā neatbilstošās kvalitātes dēļ". Nākamnedēļ valdība lems, ko darīt tālāk. "Politiski mēs vēlamies piedalīties – mēs varētu reprezentēt mūsu valsti un iekarot jaunus tirgus. Attiecībā uz administratīvo procesu, šo procesu vada valsts sekretārs. Lidz ar to viņš ir atbildīgs par tās norises turpināšanu vai arī neturpināšanu, pamatojoties uz objektīviem

iemesliem," norāda ekonomikas ministrs Ralfs Nemiro (KPV LV).

***

Žagars varētu kandidēt uz Dailes teātra direktora amatu

Dailes teātra aktieris, uzņēmējs un Česu koncertzāles direktors Juris Žagars neizslēdz iespēju kandidēt uz teātra direktora amatu pēc tam, kad to nolēmis pamest līdzšinējais teātra vadītājs Andris Vītols.

Vienlaikus Žagars uzsvēra, ka skaidru atbildi nav iespējams dot, jo konkurss uz šo amatu vēl nav izsludināts un tā kritēriji vēl nav zināmi. "Pirms atbildēt uz šo jautājumu, vai es piedalīšos konkursā, tomēr jāzina konkursa nolikums un Kultūras ministrijas pozīcija," piebilda aktieris. "Neslēpšu, ka esmu domājis un arī teicis, ka divu gadu periodā, iespējams, beigšu štata aktiera karjeru. Esmu to apsvēris," atzina Žagars, "domājis esmu par studijām teātra nozarē Londonā, vēlāk, iespējams, darbu kultūras menedžmentā vai kādā citā mākslas nozarē, vai teātra profesijā. Ja konkursa nosacījumi un ministrijas uzstādījumi pretendentiem atbildīs manām profesionālajām spējām un izglītībai un ja es varēšu koriģēt savus plānus un sakārtot savus darba pienākumus Česīs, tad neizslēdzu iespēju, ka pieņēmos konkursam. Laiks rādīs."

***

Filma "Oļegs" iegūst balvu Luksemburgā

Režisora Jura Kursieša filma "Oļegs" ieguvusi galveno žūrijas balvu Luksemburgā notiekošajā Centrāleiropas un Austrumeiropas kinofestivālā *CinEast*, liecina informācija festivāla mājaslapā. Festivāla balvas tika izdalītas sestdien, savukārt svētdienas vakarā festivāla ietvaros Luksemburgā vēlreiz tika izrādīta galveno apbalvojumu ieguvusi filma "Oļegs".

***

"Dvēseļu putenis" pirmizrāde izpārdota

Jaunās kara drāmas "Dvēseļu putenis" pirmizrāde, kas notiks visās "Kino Citadele" 14 zālēs un paredz vietas 3000 skatītājiem, ir gandrīz izpārdota, tāpat lielā pieprasījuma dēļ ir izziņoti vairāki papildu seansi, portālu *Delfi* informēja filmas veidotāji. Pēc Aleksandra Grīna romāna motīviem veidotās filmas pirmizrāde notiks šā gada 8. novembrī.

***

Latviešu Centrā Toronto "Diena Latvijai"

Izcilo latviešu un baltu tautas-mūzikas "vēstnešu", mūziķu un zinātnieku Valda un Rūtas Muktupāvelu koncertprogramma "Mani balti bāleliņi", ar dziesmām, instrumentāliem skaņdarbiem, attēliem un stāstiem Latviešu Centrā 18. novembrī, būs veltījums "senām un mūsdienu baltu tautām –

KRIEVIJA. 16. oktobrī vēstnieks Māris Riekstiņš uzņēma Maskavas latviešu kultūras biedrības valdi, ar kuŗu ikgadējas tikšanās jau kļuvušas par tradīciju. Tikšanās laikā vēstnieks informēja par aktuālītātēm Latvijas – Krievijas attiecībās, plānotajām vēstniecības aktivitātēm kultūras jomā 2020. gadā, kā arī atbildēja uz biedrībai aktuālajiem konsulārajiem jautājumiem. • 16. oktobrī Latvijas vēstnieks Krievijā Māris Riekstiņš tikās ar Latvijas Tenisa savienības pārstāvjiem, kā arī vienu no izcilākajām Latvijas tenisa zvaigznēm Anastasiju Sevastovu. Viņa piedalījās Maskavā notiekošajā Kremla kausa izcīņā.

ZVIEDRIJA. Latvijas vēstnieks Zviedrijā Mārgers Krams 17. oktobrī piedalījās seminārā *Pax Baltica 2019* Karlsrūnā. Savā runā vēstnieks pieskārs izaicinājumiem enerģētikas drošībai un runāja par paveikto enerģētikas nozares stiprināšanā Latvijā. Šogad *Pax Baltica* svin 30 gadu jubileju, kuŗa sakrīt ar daudzu Eiropas tautu atbrīvošanās kustību 1989. gadā. Trīsdesmit gadu laikā daudz kas ir mainījies un kritisks ir kļuvis jautājums par enerģiju, kas vērtējams gan vides aspektā, gan kaimiņattiecību kontekstā.

MOLDOVA. 24. oktobrī Kišiņevā Latvijas vēstniecība Moldovā organizē starptautisku konferenci "Visaptveroša noturība un sadarbības koordinācija informātivās telpas drošības stiprināšanai", kas tiks veltīta stratēģiskās komunikācijas tematikai. Pasākuma mērķis ir piedāvāt Moldovas valsts institūciju un mediju jomas ekspertiem, kā arī pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem pieredzi un labās prakses piemērus koordinētas un strukturētas stratēģiskās komunikācijas ieviešanai valsts pārvaldē. Konference kalpos arī kā diskusiju platforma starp Moldovas, Latvijas un Lielbritānijas stratēģiskās komunikācijas ekspertiem, aktualizējot informātivās telpas drošības nozīmi un koordinētas komunikācijas nepieciešamību. Konferencē no Latvijas piedalīsies Baltijas Mediju izcilības centra direktors Jānis Siksnis.

BALTKRIEVIJA. 16. oktobrī Minskā, Michaila Savicka mākslas galerijā, tika atklāta latviešu mākslinieces **Anitas Melderes** gleznu izstāde ar nosaukumu "Vasaras stāsti". Izstādi ar Latvijas vēstniecības Baltkrievijā atbalstu organizēja Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs. • 18. oktobrī Latvijas Republikas vēstnieks Baltkrievijas Republikā **Einars Semanis** tikās ar Baltkrievijas Universālās preču biržas valdes priekšsēdi Aleksandru Osmolovski, lai pārrunātu sadarbības padziļināšanu ar Latvijas uzņēmējiem. Tikšanās laikā vēstnieks atzīmēja, ka Latvija Baltkrievijai ir uzticams sadarbības partneris, kas atspoguļojas mūsu divpusējās tirdzniecības apgrozījuma pozitīvajā dinamikā. Atsaucoties uz šā gada oktobra Latvijas un Baltkrievijas starpvaldību komisijas lēmumu par nepieciešamību paplašināt elektronisko biržu izmantošanu savstarpējā tirdzniecībā, puses apsprieda iespējamus pasākumus šī mērķa sasniegšanai. Latvijas vēstnieks aicināja Universālo preču biržu padziļināt sadarbību ar Latvijas ostām kokmateriālu piegādēs gala patērētājiem trešajās valstīs.

latgaļiem, sēļiem, zemgaļiem, lietuvjiem, jātvingiem, kuršiem un prūšiem."

Skaņdarbu pamatā būs vokālā un instrumentālā mūzika no baltu zemēm – Latvijas, Lietuvas un Austrumprūsijas.

***

Parizē atklāta izstāde "Latvijas kultūras alfabēts"

Atzīmējot Latvijas nacionālo kultūras, izglītības un zinātnes institūciju 100. gadadienu, kas iekļautas UNESCO svinamo gadadienu sarakstā, UNESCO galvenajā mitnē Parīzē, Francijā tika atklāta audiovizuāla instalācija "Latvijas kultūras alfabēts".

Simtgades svinības šogad pulcina septiņas institūcijas, tai skaitā Latvijas Nacionālo teātri, Latvijas Mākslas akadēmiju, Jāzepa Vītola Latvijas mūzikas akadēmiju, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latvijas Nacionālo arhīvu, Latvijas Universitāti un Latvijas Nacionālo operu un baletu.

***

Ginta Zilbaloža filma "Projām" pretendēs uz Oskara balvu

ASV Kinoakadēmijas mājaslapā publiskots garais saraksts ar filmām, kas pretendē uz *Oskara* balvas nominācijām animācijas filmu kategorijā. Starp 32 filmām ir arī Ginta Zilbaloža animācijas filma "Projām", kas Latvijas pirmizrādi piedzīvoja 17. oktobrī, Rīgas Starptautiskā kino festivāla (*Riga IFF*) laikā.

Kā informē ASV Kinoakadēmija, lai kvalificētos balvai, filmai jātiek izrādīta Losandželosas kinoteātros vismaz septiņas dienas. Gints Zilbalodis savā *Twitter* kontā raksta, ka "Projām" tiks rādīta Losandželosas kinoteātros no 29. novembra.

Ierasti filmas Kinoakadēmijas balvai animācijas filmu kategorijā piesaka kompanija, kas ir filmas producentu vai izplatītājs. No 32 pretendējošajām filmām nominācijai tika izvirzītas piecas. Nominācijas ASV Kinoakadēmija izziņos 2020. gada 13. janvārī. Savukārt balvu pasniegšana notiks 9. februārī.

***

Frankfurtes grāmatu tirgū

Laikā no 16. līdz 20. oktobrim Latvija ar nacionālo stendu piedalījās lielākajā izdevējdarbības izstādē pasaulē – Frankfurtes grāmatu tirgū (*Frankfurter Buchmesse 2019*). Raidījuma "Kultūras Rondo" programmas vadītāja Ingvilda Strautmane sarunā ar Latvijas Radio no Frankfurtes ziņo – Latvija turpina 2018. gadā Londonas grāmatu tirgū veiksmīgi aizsāktu *#iamintrovert* kampaņu.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

“Kremļa saimnieks” (tā Putinu nu dēvē arī valstiskais “RIA Novosti” ziņu dienests) devis plašu interviju trim arābu žurnālistiem (tostarp Krievijas propagandas rupora RT arābu redakcijas darbiniekam). Pēc viņa teiktā spriežot, intervija adresēta drīzāk “kolektīvajiem Rietumiem” nekā austrumniekiem. Viņš pārmet Savienotajām Valstīm izstāšanos no diviem savulaik ar PSRS noslēgtiem līgumiem par zināma radiusa raķešu izvietošanas aspektiem.

Viņu īpaši satraucot tas, ka ASV jau 2012. gadā, “pirms Trampa”, izstājās no abpusēja līguma par pretgaisa aizsardzību. Amerikāņi iedomājušies, ka viņiem būšot, var teikt, labs “lietussargs” pret Krievij-

jas raķetēm, bet krieviem tāda nebūšot. Putins lika saprast, ka esot tāds ierocis, kāda nevienam nav (!), bet “mēs esam radījuši tādu ieroci”: tādi raķešu kompleksi, kas lido nevis pa ballistisko trajektoriju, bet pa “pārseguma” (*nastil*) trejektoriju – un ar “hiperskaņas ātrumu”. Vārdu sakot, kārtējais “brīnumierocis” (*Wunderwaffe*), kādus Putins jau vairākkārt demonstrējis... uz ekrāna.

NATO statūtus neviens nav grozījis, teica Putins: “Tur esot pants, neatceros kāds, šķiet piektais, par dalībvalstu militāro atbalstu.” Un te nu, piemēram, uzstādīta pret-raķešu aizsardzības sistēma Rumānijā.. Drīz tada tiksot uzstādīta arī Polijā, un “tas ir pavisam tuvu

pie mūsu robežām. Tas, protams, mūs apdraud, jo tas ir mēģinājums nivelēt (?) mūsu stratēģisko kodolpotenciālu”. Taču, turpināja Putins, Krievijai esot kompleksi, “par kuŗiem es jau runāju, un tagad draudi nepastāv”. Tieni nu gudrs!

Šai intervijai sekoja patiešām ievērojams notikums – Putina pirmā oficiālā vizīte Sauda Arabijā. Viss tika aranžēts īsti karaliski, ar jātnieku eskortu, greznās zālēs kroņlukturiem mirdzot. Taču Putina galvenais, patiesais namatēvs bija nevis 83 g.v. karalis Salmans, bet faktiskais Saudijas varnesis un lēmējs – kroņprincis Mohameds bin Salmans, pasaulē pazīstams kā MBS. Tika spriests par naftas ceņām un OPEĶ valstu problēmām

sakarā ar raķešu triecieniem, kas sapostīja Saudijas svarīgākos naftas ieguves un pārstrādes centrus.

Ārkārtīgi nozīmīgs ir karaļa Salmana izteikums, cik postīgi reģionā darbojas “valsts – agresore”. Tā nav vis Izraēla, tā bija, ir un būs Irāna, ar kuŗu Krievijai, kā zināms, ir labas, pat sirsnīgas attiecības.

Tā vien šķiet, ka šī Putina vizīte ASV prezidentu Donaldu Trampu zināmā mērā kaitina, jo Saudija tradicionāli ir ASV stratēģiska sabiedrotā un tagad “krievi te jauca”.

Bet “krievi jauca” arī pavisam citā aspektā tepat Tuvajos Austrumos, šoreiz Sīrijā. Vācu žurnāla “Der Spiegel” Maskavas korespondents Kristians Ešs (*Esch*) raksta, ka Putins nupat svinēja

savu 67. dzimšanas dienu, un Donalds Trampa lēmums izvākt no Sīrijas pēdējos tur palikušos amerikāņu karavīrus ir lieliska dāvana Kremļa saimniekam, jo piešķir Krievijai pilnīgu rīcības brīvību šajā burtiski asiņojošā valstī, kuŗas ziemeļaustrumos turku kuŗaspēks tagad izrēķinās ar kurdiem, sagraujot viņu pašpārvaldi. Un kurdi bailēs no genocīda tagad gatavi pakļauties brutālajam Sīrijas prezidentam Bašaram Asadam – par prieku Krievijai, kuŗš ir Asada režīma varas garantis un uzskata šo vīru par allaž paklausīgu kalpu, jo Putina bruņotā intervence 2015. gada rudenī izglāba viņu no sakāves pilsoņkuŗā un varbūt no cilpas.

Putina “brīnumierocis”,
vizīte Saudijā un Trampa dāvana

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

KĀRLIS
STREIPS

Avīzes *Laiks* 28. septembrā numurā lasītājs Modris Pakulis piedāvājis pārdomas par Latvijas vēlēšanu sistēmu, vēstules virsrakstā uzdodot retorisko jautājumu: “Vai Latvijai nepieciešama obligāta vēlēšanu sistēma?” Autors konstatēja, ka šīgada Eiropas Parlamenta vēlēšanās piedalījās tikai 33,5% vēlētāju Latvijā, bet 91,34% vēlētāju ārzemēs. Šis pēdējais apgalvojums mani pārsteidza. Devos uz Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) mājaslapu un konstatēju, ka, nūdien, ārvalstīs balsojošo skaits procentuāli bijis daudz lielāks nekā Latvijā, taču šis fakts pats par sevi neizstāsta galīgo stāstu. Tātad – balsstiesīgo skaits ārzemēs bija 3235, nobalsoja 2955. Savukārt pēdējās Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo skaits ārzemēs bija 134 806, nobalsoja 31 945 jeb tikai 23,69%. Atšķirība starp vienu un otru ir tāda, ka Eiropas vēlēšanu gadījumā ārvalstīs dzīvojošam Latvijas pilsonim ir jābūt proaktīvam un atsevišķi jāporeģistrējas vēlēšanu vajadzībām. Saeimas vēlēšanās atliek ierasties iecirknī ar pasi, un viss. Eiropas vēlēšanās vēlētāji tāpat iecirknī var ierasties ar pasi un bez reģistrācijas, bet Eiropas Savienības pilsoņiem ir atļauts piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās neatkarīgi no tās dalībvalsts, kuŗā tie atrodas. Tas prasa reģistrāciju, lai pārliecinātos, ka viens un tas pats pilsonis nemēģina balsot vairāk nekā vienā valstī, kas mūsdieniu aviācijas laikmetā nebūtu nekāda problēma. Un, kas attiecas uz vēlētāju skaitu, nav ne jausmas, cik Latvijas pilsoņu dzīvo, piemēram, manā dzimtajā Čikāgā, bet tur nobalsoja 276 personas, visvairāk par partiju *Attīstībai/Par!* (64 balsis), *Jauno Vienotību* (63) un *Jauno konservatīvo partiju* (51). Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas, Kristīgo demokrātu savienības un partijas *Gods kalpot Latvijai* saraksts saņē-

ma tikai vienu balsi, bet par Latvijas Krievu savienību, Rīcības partiju un Latvijas centrisko partiju Čikāgā nebalsoja neviens. Man arī nav zināms, cik tautiešu dzīvo, piemēram, Lielbritānijā, bet viņu skaits ir mērāms vismaz vairākos simtos tūkstošos. Londonā, kur noteikti latviešu ir tūkstošiem un tūkstošiem, uz balsstiesībām poreģistrējās 137, bet nobalsoja 108 personas. Līdz ar to ir pilnīgi skaidrs, ka nav tā, ka Modra Pakula konstatējums par 91,34% līdzdalību neattiektos uz visiem Latvijas pilsoņiem ārvalstīs, nebūt ne.

Kopumā 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās piedalījās 50,62% vēlētāju. Vislielākais procents bija Beļģijā un Luksemburgā, kur piedalīšanās vēlēšanās ir obligāta (attiecīgi 88,47 un 84,42% vēlētāju). Ārpus valstīm, kur process ir obligāts, vislielākā līdzdalība bija mazajā Maltā (72,7%) un Dānijā (66,08%), bet septiņās dalībvalstīs līdzdalība bija vēl zemāka nekā mūsu valstī. Vismazākā – Slovēnijā, kur pie urnām devās tikai 22,74% vēlētāju. Kopumā ņemot, visaugstākā dalība Eiropas Parlamenta vēlēšanās bija pašās pirmajās vēlēšanās 1979. gadā, kad dalībvalstu bija tikai deviņas. Todien piedalījās 61,99% vēlētāju. Nākamajās septiņās vēlēšanās līdzdalības procents samazinājās arvien vairāk un vairāk, līdz tikai 42,61% 2014. gadā. Togad līdzdalība Latvijā bija tikai 30,24%. Savukārt kopumā šogad sasniegtais līmenis mazliet vairāk par pusi balsstiesīgo bija augstākais procents kopš 1996. gada vēlēšanām. Eiropā bija lielas bailes par to, ka radikālāk noskaņoti spēki varētu gūt daudz lielāku pārstāvniecību Eiropas likumdevējā. It īpaši gados jauni vēlētāji turklāt gribēja lielāku uzmanību tādiem jautājumiem kā klimata maiņa un tās risināšana. Kriptaņa virs 50 procentiem, protams, nav nekāds

īpaši labais rādītājs, taču 2014. gadā kopējā līdzdalība bija tikai 42,61%, kas bija visu laiku zemākais rādītājs. Virs 50 procentiem – tas ir vismaz mērens uzlabojums.

Es personīgi esmu piedalījies visās vēlēšanās un referendumos pēc kārtas. Esmu balsojis 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. un 13. Saeimas vēlēšanās, 1994., 1997., 2001., 2005., 2009., 2013. un 2017. gada pašvaldību vēlēšanās Rīgā, kā arī visos referendumos, kādi bijuši kopš valsts neatkarības atjaunošanas arī tajos gadījumos, ja ir bijis pilnīgi skaidrs, ka kvorums nesavāksies. Tādi ir bijuši astoņi, un kvorums savācās tikai attiecībā uz jautājumu par pilsonību un naturalizāciju 1998. gadā, par Latvijas dalību Eiropas Savienībā 2003. gadā, un par domu, ka krievu valodai būtu jānosaka otras valsts valodas statuss 2012. gadā. Referendumā par Saeimas atlaišānu 2011. gadā kvorums nebija nepieciešams, un referendumā par Aigara Kalviša valdības patvaļīgi pieņemto grozījumu Nacionālās drošības likumā atcelšanu kvorums nesānāca, bet pirms referendumā “gudrās galvas” Saeimā pašas saukamējās un strīdīgos grozījumus atcēla. Taču varu saprast iemeslus, kāpēc cilvēki nebalso. Hrestomātisks mūsu valstī ir apgalvojums, ka “nav taču neviena, par ko balsot”. Tās ir muļķības. 13. Saeimas vēlēšanās bija 16 dažādu sarakstu, šīgada Eiropas Parlamenta vēlēšanās arīdzan 16. Konkrēti 2018. gada Saeimas vēlēšanās man bija grūtības izvēlēties, par kuŗu sarakstu balsot. Bija vairāki man tikami spēki, bet nedoties uz vēlēšanām nebija variants, kuru pat uz mirkli biju gatavs apsvērt. Piedalīšanās vēlēšanās tomēr ir ne tikai pilsoņa tiesības, bet arī pienākums. Nebalsotājiem nav pēcāk tiesību bārties par tiem, kuri ir ievēlēti. Ir arī tas apstāklis, ka Saeimas vēlēšanas ir rudenī un Eiropas vēlēšanas

parvasarī. Abos gadījumos laika apstākļi var būt tik patikami, ka cilvēku vairāk sauc brīvā dabā nekā piedalīšanās vēlēšanās. Atkal, tas īsti nav arguments, bet tomēr. Un, protams, slinkums ir raksturīga cilvēka īpašība, vienkāršs slinkums.

Vai risinājums būtu Pakula kunga piedāvātās obligātās vēlēšanas? Diez vai. Satversmes 99. pantā ir teikts, ka “ikvienam ir tiesības uz domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību”. Reliģija te nav svarīga, bet domas un apziņas brīvība arī nozīmē brīvību domāt citādāk un savā apziņā nolemt, ka piedalīties politiskajos procesos cilvēks vienkārši nevēlas. Beļģijā visiem pilsoņiem no 18 gadu vecuma obligāta ir ieršanās iecirknī, taču nav obligāta balsošana kā tāda. Šī gada parlamenta vēlēšanās gandrīz pusmiljons vēlētāju iesniedza tukšu vai bojātu biļetenu – 6,07% no kopēja skaita, kuŗš ieradās iecirknī. Latvijā pēdējās Eiropas vēlēšanās bija eksperiments par iespēju, ka cilvēks varētu balsot jebkurā iecirknī ar domu, ja tas nostrādās, to pašu varētu nodrošināt arī Saeimas vēlēšanās, nākamā no kuŗām, ja nenotiks nekas negaidīts, būs 2022. gadā. Eiropas vēlēšanu gadījumā pirmajā dienā sistēma krietni bukseja, taču no tā var mācīties. Man personīgi ir “savējais” iecirknis, kas ir tuvu mājām, bet, iespējams, spēja balsot jebkurā iecirknī būtu interesanta tiem, kuŗi vēlēšanu dienā ir savās lauku mājās. Tiesa, patlaban Saeimas deputātus vēl no pieciem apgabaliem, un nezinu, ko nozīmētu manis kā rīdzinieka balsošana Cēsīs un otrādi. Taču to noteikti var atrisināt. Vēl viena iespēja būtu vēlēšanas rīkot ne tikai vienā, bet divās dienās. Tā tas bija 5. Saeimas vēlēšanās 1993. gadā, un iecirkņos ieradās 88,4% vēlētāju. Tik augsts līdzdalības procents netika sasniegts nevienā no

četrām vēlēšanām pirmskuŗa Latvijā (augstākais bija pirmajās vēlēšanās 1922. gadā ar 82,2% līdzdalību). Protams, 5. Saeimas vēlēšanas bija pirmās pēc valsts neatkarības atjaunošanas, taču tās rezultāts kopš tā brīža nav saņiegtis nekad, un pērn bija tikai 54,6% vēlētāju, kuŗi tur piedalījās. Manuprāt, galvenais risinājums tomēr būtu krietni palielināt valstiskuma apziņu skolēnos. Ja piedalīšanās vēlēšanās tiek uzskatīta par pienākumu jau no bērna kājas, tad, ļoti iespējams, dalībnieku skaits atkal varētu sākt pieaugt.

Taču vienā es Pakula kungam piekrišu par visiem simts procentiem. Viņš konstatēja, ka Eiropas vēlēšanās šogad 10 940 cilvēku balsoja par partijām, kuŗas saņēma mazāk par vienu procentu balsu (vismazāk jau minētā Rīcības partija ar 0,17%). Ir vēl trakāk. Par minētajām partijām nobalsoja mazliet vairāk par trim procentiem, bet kopumā par partijām, kuŗas neieguva nevienu mandātu, jau vairāk par 20 procentiem. Pirmās zem svītras bija Saeimā pārstāvētā *Zaļo un zemnieku savienība*, kuŗas 5,34% balsu būtu nodrošinājusi mandātus parlamentā, bet Eiropas vēlēšanās ar to nepietika. Vairāk par četriem procentiem saņēma *Latvijas Reģionu apvienība*, kuŗa bija pārstāvēta iepriekšējā Saeimā, un *Jaunā Konservatīvā partija*, kuŗa ir pašreizējā Saeimā. Partijai *Progresīvie* mērķis bija tikt virs diviem procentiem un tātad pie valsts finansējuma, un tas tai arī izdevās. Par to man kā progresīvi noskaņotam cilvēkam ir prieks. Taču Pakula kungam pilnīgi piekrišu, ka balsot par *Centra partiju* vai partiju *Atmoda* nekad nevarētu būt nekas cits kā balss izniekošana. Arī par to derēs padomāt nākamreiz, kad tuvosies vēlēšanas.

Par dalību vēlēšanās

Par ģimeni, izvēli un sirdsapziņu

Rolands Lappuķe intervijā Sallijai Benfeldei

Rolands Lappuķe, bijušais diplomāts un Valsts prezidenta Egila Levita ārštata padomnieks viedo tehnoloģiju jautājumus, ir dzimis Parīzē un ieguvis Strasbūras Luija Pastēra universitātes doktora gradu neirozinātnē, pārvalda sešas valodas, ieskaitot dzimto latviešu valodu. Jaunībā, pat vēl bērnībā, viņam bijusi pārlicība, ka kādreiz pārstāvēs Latviju, par spīti tam, ka nezināja, kā tas varētu notikt.

Esat dzimis latviešu mācītāja ģimenē Parīzē, bet no septiņiem līdz piecpadsmit gadiem nerunājāt latviski. Kas notika, kādēļ mainījāt savu attieksmi un sākt runāt latviešu valodā?

Nerunāju, jo neredzēju vajadzību. Izņemot Abolu ģimeni, citu latviešu Parīzē nebija, tādēļ, manuprāt, nebija jēgas runāt latviešu valodā. Domāju, ka zemapziņā esmu dumpinieks, pret baznīcā iešanu man arī nebija īpaši laba attieksme. Kāpēc mainīju domas? Piecpadsmit gadu vecumā aizbraucu uz Angliju mācīties angļu valodu, bet mēs nebijām īpaši turīgi, tāpēc tur dzīvoju ģimenē, kur visi runāja latviešu valodā. Pie viņiem bija atbraucis arī tēvocis Rolands no Austrālijas. Viena no meitām piedalījās Pasaules latviešu jauniešu kongresā, kas notika kādā kolledžā. Aizgāju līdz un piedzīvoju spēcīgas emocijas, kad aptuveni 400 jauniešu dziedāja latviešu tautasdziesmas, kuŗas nebiju pavisam aizmirsis. Manā bērnībā tēvs bija vairāku latviešu nometņu direktors, atceros, kā pēc nometnes tautasdziesmas dziedājam vēl arī automašīnā. Valoda un sajūtas atdzima. Droši vien biju meklējumos, gribēju identificēties vai pat izcelties ar kaut ko un izvēlējos latviešu valodu. Iespējams, tā bija zemapziņa, kas izdarīja šo izvēli, bet atgriezās mājās un vairs ne vārda nerunāju franču valodā – sākot ar telefona zvanu, lai man brauc pakal uz staciju Strasbūrā. Nezinu, kāda bija mana valoda, bet es tik runāju... Tās bija ar mūziku saistītas emocijas, un man tas bija ļoti svarīgi. Tēvam bija tāda silta balss, viņš bija labs mācītājs, baznīcas dziesmas un tautasdziesmas piederēja pie manas kultūras. Vispār tolaik es klausījos rokmūziku. Atceros, jauniešu kongresa laikā trepju telpā sēdēja garmatais jauniešs no Amerikas – Pēteris Aldiņš – un improvizēja uz kokles. Manā izpratnē tas bija ģeniāli, tas bija tāds mūzikāls pārdzīvojums, ka sapratu, ko var darīt ar instrumentu, kuŗu es tā īsti nemaz nepazinu. Tas mani uzrunāja, tā bija tā stīga, ko kokle un 400 balsu dziedātās tautasdziesmas manī aizskāra.

Jums ir kāds interesants stāsts par jūsu paša dēlu Lūkasu.

Jā, tas tiešām bija viens no labajiem pārsteigumiem, kad pamanī, ka viss nav nepareizi. No piecu līdz deviņu gadu vecumam Lūkass dzīvoja Portugālē, kad tur biju vēstnieks, un gāja vācu skolā. Pārcēlāties uz Parīzi, un abi bērni sāka iet starptautiskajā skolā, turpināja mācīties vācu

sekcijā. (Skolā bija kādas desmit sekcijas – briti, nīderlandieši, vācieši un vēl citas.) Kādā vakarā sieva man saka, ka no rīta dzirdējusi Lūkasu, dušā dziedot Latvijas himnu! Jautājusi dēlam, kāpēc viņš to dzied, un izrādās, ka skolā katras sekcijas skolēni uzstāsies ar savas valsts himnu. “Zini, mamma, es negribu dziedāt Vācijas himnu, es dziedāšu Latvijas himnu,” teicis Lūkass. Un viņš patiešām viens pats uz skatuves to nodziedāja. Tas mani iepriecināja, jo viņš latviešu valodu un himnu saistīja ar kaut ko labu un pozitīvu un nebaidījās to parādīt. Neviens no Lūkasam nelika darīt, viņš lēmumu pieņēma pastāvīgi un savu identitāti izvēlējās pats – es esmu ārzemēs, bet es esmu latvietis.

Jūsu stāstītais liek domāt, ka latvietību nevar iemācīt tā, kā skolā māca reizrēķinu. Vai piekrišat, ka nevar likt justies kā latvietim?

Ne gluži tā – domāju, ka vecākiem savi “mājasdarbi” ir jāizdara. Vecāku pienākums ir dot bērnam no sevis to labāko un, ja esi latvietis, tad ir jānodod latviešu valoda, ja ar bērniem esi paties. Tas ir mantojums, tas ir vislabākais, ko bērniem var dot. Ticēt man, bērni paši negribētu, piemēram, iet uz muzejiem – to izvēlas vecāki. Bet vecākiem vairs nav teikšanas par bērnu izvēli desmit, piecpadsmit vai divdesmit gadu vecumā, nevar piespiest izdarīt izvēli. Bet darbs bērns ir jāiegulda, tas nenāk no zila gaisa, tā teikt, gan jau viņš pats iemācīsies. Tie, kas apgalvo pretējo, vienkārši negrib pūlēties vai arī domā, ka bērnam labāk ir uzreiz runāt svešā valodā, tad viņš labāk ieklausies sabiedrībā. Tās ir muļķības! Pirms gadiem trīsdesmit lasīju austrāliešu zinātnisko literatūru par iebrucējiem Austrālijā. Tie bija ekonomiskie migranti pēc kara, arī septiņdesmitajos gados no Itālijas, Grieķijas, Īrijas. Daudzi domāja, ka viņu bērniem būs labāk, ja viņi sarunāsies angļu valodā. Iznākums bija pilnībā negatīvs, jo ... paši nespēja labi runāt valodā, kuŗā nav auguši. Labāk būtu bijis, ja vecāki dotu to valodu, kuŗa ir viņu dzimtā un kuŗu viņi zina un jūt. Tad arī bērns labi zinātu vienu valodu, bet angļu valoda būtu otrā – to viņš arī labāk apgūtu. Rezultātā Austrālijā veidojās, piemēram, itāliešu izcelsmes jauniešu grupa, kuŗiem vairs nav itāliešu valodas, un arī angļu valoda ir vāja. Viņi tā īsti vairs nevarēja iekļauties ne vienā, ne otrā sabiedrībā, jo ne vienu, ne otru valodu labi nezināja. Tāpēc arī viņi nevarēja kāpt pa tā dēvētajām sociālajām kāpnēm uz augšu, viņiem nebija vajadzīgā instrumenta – valodas.

Jums bija laba izglītība, varējāt pelnīt labu naudu un mierīgi dzīvot ārzemēs. Kāpēc izvēlējāties strādāt Latvijai?

Mans tēvs bija labs mācītājs, trīsdesmit trīs gadu vecumā viņš apguva franču valodu, lai varētu turpināt studijas. Viņš bija idealists, milēja cilvēkus, tādēļ darīja šo darbu, un cilvēki to juta. Ja esi

Rolands Lappuķe: “Kad biju vēstnieks, vairāk biju norūpējies par tām ģimenēm, piemēram, Īrijā, kas strādāja, lai atmaksātu kredītus zviedru bankām Latvijā. Tas mani padarīja ļoti niknu – latviešu godīgās ģimenes strādāja ārzemēs, lai atdotu kredītus zviedru bankām un lai zviedru pensionāri varētu baudīt sauli Taizemē.”

audzis tādā gaisotnē, tad “normālajā”, pragmatiskajā dzīvē ir problēmas. Neiesaku nevienam darīt to un tā, kā esmu darījis es, tas nav loģiski.

Nevajag būt idealistam?

Tas nav vienkārši. Izstudēju bioloģiju, ieguva doktora gradu, bet es zināju, ka tas nav mans acinājums. Man vajag acinājumu, lai strādātu. Par diplomātiju man ir divains stāsts ... Biju ļoti aizkustināts, kad prezidenta Egila Levita inaugurācijā viņš Nacionālajai bibliotēkai uzdāvināja grāmatu par Latvijas valsts izcelšanos, ko sarakstījis sūtnis Jānis Seskis. Es apmulsu, jo tā ir pirmā grāmata, ko astoņpadsmit gadu vecumā latviešu valodā es izlasīju no sākuma līdz beigām kā romānu. Man šī grāmata bija kā pagrieziena punkts, mans sapnis bija kļūt par Latvijas diplomātu. Tolaik tas bija pavisam stulbi, nereāli. Sapratu, ka esmu no latviešu bēgļu ģimenes, man ir jāstudē un jādara gods saviem vecākiem. Mana mamma aizgāja Mūžībā pirms trīs gadiem. Kad viņa vēl bija dzi-

grib! Citādi es nevaru izskaidrot, kāpēc deviņu gadu vecumā gribēju kļūt par sūtni. Domāju, ka zemapziņai ir ļoti liela loma. Kad studēju, visā Austrumfrancijā man vienīgajam bija stipendija, ieguva doktora gradu, bet karjēru netaisīju. Tas nebija mans acinājums.

Un tad pēc Latvijas neatkarības atgūšanas bija visas iespējas kļūt par sūtni?

Jā, es tajā laikā biju skolotājs Minsterē. Rikojām konferences, bet pēc 1990. gada 4. maija sāku pavadīt Latvijas parlamentāro delegāciju uz Eiropas Padomes Parlamentāro asambleju. Delegāciju vadīja Georgs Andrejevs. 1991. gadā rakstīju vēstuli Jānim Jurkānam, lai pieteiktos diplomātiskajā dienestā, viņš atbildēja, lai strādāju no turienes, kur esmu. Kad 1993. gada janvārī Georgs Andrejevs kļuva par ārlietu ministru, viņš man zvanija, aicināja aizbraukt uz Strasbūru. Es aizbraucu, un viņš mani uzaiicināja iestāties diplomātiskajā dienestā. Man nebija šaubu, ka tas jādara! Tas taču bija mana neapzinātā sapņa piepildījums. Tagad to stāstu tā, it kā tas būtu bijis vienkārši, bet nebija vis... Kad biju diasporas vēstnieks, reizēm sev jautāju: tie, kuŗi brauc prom, meklē labāku dzīvi, bet es atbraucu atpakaļ. Kāda tam jēga? “Normāls” cilvēks taču savā mītnes zemē nodrošina savu dzīvi, pensiju, bet es? Tā ir izvēle bez izvēles, jo ticu zemapziņas spēkam.

Vai var salīdzināt situāciju diasporā pirms pieciem gadiem, kad bijāt vēstnieks diasporas jautājumos, un šodien?

Salīdzināt noteikti var, un salīdzinot var arī redzēt atšķirības. Jaunā imigrācija ir izvēlējusies dzīvot citur. Domāju, ja mums blakus nebūtu Eiropas Savienība, bet Zimbabve, Venecuēla vai kāda cita valsts, tad no Latvijas izbrauktu mazāk cilvēku. Apstākļi Latvijā nav tik slikti, bet cilvēki grib dzīvot labāk un uzreiz. Viņi netic solījumiem, jo neticēja jau Padomju Savienības laikos. Varbūt tā ir tāda sava veida inerce? Aizbraucēji ir migranti, viņu psiholoģija daudz aspektos ir līdzīga, un katrs ir izdarījis savu izvēli. Ir cilvēki, kuŗiem nav īpašu problēmu atstāt Latviju, tās kultūru, it īpaši tad, ja viņi aiz sevis atstāj nabadzību. Es saprotu šos cilvēkus, domāju, ka viņi neko daudz nepārdzīvo. Kad biju vēstnieks, vairāk biju norūpējies par tām ģimenēm, piemēram, Īrijā, kas strādāja, lai atmaksātu kredītus zviedru bankām Latvijā. Tas mani padarīja ļoti niknu – latviešu godīgās ģimenes strādāja ārzemēs, lai atdotu kredītus zviedru bankām un lai zviedru pensionāri varētu baudīt sauli Taizemē. Tie bija labi un strādīgi cilvēki, un, iespējams, viņiem kultūras dimensija bija daudz svarīgāka. Zviedru banks varēja to piebremzēt, bet apzināti to nedarīja.

(Turpinājums 14. lpp.)

Par ģimeni, izvēli un sirdsapziņu

(Turpināts no 13. lpp.)

Emigranti vēl līdz galam neziņa un nesaprot, ko nozīmē būt ārzemniekam līdz pat mūža galam. Ja cilvēki domā atgriezties, pret viņiem Latvijā jāizturas ar cieņu. Priecājos, ka Pasaulē latviešu kultūras konference notika Cēsīs, jo pilsētas galva Jānis Rozenbergs savulaik bija pirmais un vienīgais, kurš devās pie tautiešiem Anglijā un Īrijā. Cilvēkiem ir svarīga arī attieksme, ne tikai tas, ko pašvaldība var vai nevar palīdzēt. Pirms gadiem astoņiem aizbraukušos nereti uzskatīja gandrīz vai par nodevējiem, tagad attieksme tomēr ir mainījusies.

Diaspora ir tie cilvēki, kuŗi dzīvo ārpus savas valsts un kuŗiem ar to ir kāda saistība. Čikāgā es satiku ebrēju, kuŗš sacīja, ka viņa vecvecmāmiņa aizbraukusi no Rīgas pirms Pirmā pasaules kara četrpadsmit gadu vecumā. Amerikā viņa apprecējās ar Rīgas ebrēju, ģimenes valoda bija jidišs. Izrādās, pēctečiem Latvija bija gandrīz kā pasaku tēls, turklāt ļoti pozitīvs. Diaspo-

Rolands Lappuķe mūzikas un mākslas festivālā "BILDES 2018"

ra ir plašs jēdziens, cilvēku attieksme pret Latviju ir ļoti dažāda. Tāpēc diaspora visu laiku mainās.

Vai pietiek ar valodu un kultūru, lai veidotu pilsonisko sabiedrību arī ārpus Latvijas, kuŗai Latvija tomēr rūp?

Man grūti pateikt, vai ar to pietiek. Varbūt dažs labs Latvijā dzīvojošs, latviski nerunājošs cilvēks ir daudz lojālāks valstij

nekā latviešu valodā runājošs latvietis. Valoda ir nepieciešama, bet tas nav kritērijs, lai kaut ko nodrošinātu.

Kā sasniegt lielāku diasporas iesaisti tajā, kas notiek Latvijā? Piemēram, plašāku piedalīšanos vēlēšanās?

Man vairāk rūp, ka visi ārzemēs dzīvojošie tiek pieskaitīti vēlēšanu kopai, un Latvijā vēlēšanu statistika rāda, ka aktivitāte

samazinās. Manuprāt, nevar viennozīmīgi apgalvot, ka Latvijā vēlēšanās piedalās mazāk. Cilvēkiem nemitīgi izbraucot, likumsakarīgi uz vietas Latvijā balso mazāk cilvēku. Kamēr nav skaidru ziņu par to, cik cilvēku dzīvo šeit, kur viņi dzīvo, t. i., kamēr nav konkrētu un ticamu skaitļu par vēlētajiem šeit un aiz robežām, grūti sniegt precīzu skaitu, cik vēlēšanu uzturas Latvijā vēlēšanu laikā. Turklāt, ja tik daudz ārzemēs dzīvojošu cilvēku tiek ieskaitīti kopējā vēlēšanu skaitā, tad tie 52 procenti nav mazs skaitlis. Jebkuŗā gadījumā, šie procentu rēķini, manuprāt, ir pavirši un nav pietiekami zinātniski pamatoti.

Vai ir kāda recepte, lai ārpus Latvijas dzīvojošie cilvēki vairāk iesaistītos Latvijas norisēs, rītdienas veidošanā?

Situācija ir mainījusies uz labu, darām to, kas pašlaik ir darāms ar Diasporas likumu, un tas ir daudz. Neuzskatu, ka sadarbība ir vāja. Varbūt dažas lietas var darīt vairāk un intensīvāk, bet, atklāti sakot, man liekas, ka tie ir mūsu mājasdarbi – uzlabot situā-

ciju Latvijā. Piemēram, attieksme pret cilvēkiem Latvijā ir visai skaudra, tāpēc Valsts prezidents ir izvēlējis jēdzienu "solidaritāte" kā vienu no saviem mērķiem. Trūkst solidaritātes, trūkst izpratnes par to, ko varam darīt otra labā.

Vai domājot par Latvijas nākotni, esat optimists vai pesimists?

Ne viens, ne otrs. Uzskatu, ka Latvijā dzīves apstākļi ir tik labi, kādi nav bijuši nekad. Bet var vēl labāk. Kāda Latvija būs pēc desmit gadiem, nezinu, katrā ziņā – Esmu biologs, zinu, ka dzīvā organisms izdzīvo, bet kā tas notiek, iepriekš neviens īsti nevar paredzēt. Jā, to var ietekmēt, un es tāpēc strādāju.

Šī publikācija ir daļa no interviju cikla ar pilsoniski aktīviem diasporas cilvēkiem. Projekts ir vērsts uz diasporas pilsoniskās līdzdalības stiprināšanu Latvijas un Eiropas norisēs. Projektu finansē Latvijas Republikas Kultūras ministrija no Latvijas Simtgades atbalsta programmas līdzekļiem.

DAIGA MAZVĒRSĪTE

Tuvojoties iepazīšanās gadadienai, Pēteris Van Sants jautāja sievai – kuŗp viņa gribētu doties par godu šim skaistajam notikumam? Piebilda – brauksim, kur vien tu gribi, un ieminējās, ka sen nav bijis Latvijā... Kāda cita būtu izraudzījusies, piemēram, Havaju salas vai kādu citu siltu vietu, bet ne Sarma Dindzāne Van Santa. Viņa gatava uz Latviju braukt vienmēr, vienalga, vai pavasaris, vai rudens, kā tas gadijās šoreiz.

Pēteris (Sarma viņu konsekventi sauc par Pēteri) devās prom no Latvijas jau pēc nedēļas, jo bija jāatgriežas darbā, bet Sarma palika Rīgā vēl uz nedēļu, lai palīdzētu iekārtoties savai vecākajai meitai Kristīnai. Viņa iet mātes pēdās un tagad strādā Latvijā. Šeit viņa iemācījās staigāt, un pēc dažām nedēļām droši vien latviski runās jau bez akcenta. Sarma visus trīs savus bērnus – Kristīnu, Liānu un Lukasu – uzaudzināja kā latviešus: visi Amerikā brīvdienās gāja latviešu skolā, mācījās savas tautas valodu un vēsturi un ar prieku nēsā tautastērpus tāpat kā mamma un tētis, kas satikās Latvijā pirms 30 gadiem.

Kad 1989. gada 23. augustā triju Baltijas valstu ļaudis sadevās rokās, arī Sarma Dindzāne stāvēja cilvēku ķēdē, jo tovasar pārcēlās uz dzīvi Latvijā. Strādāja laikrakstā *Atmoda*, veidoja tā angļu versiju *Awakening* un lielajā Tautas frontes mitiņā Krastmalā 18. novembrī bija kopā ar visiem. To filmēja CBS speciālkorespondents Pēteris Van Sants, un šī filma – *At Freedom's Gate* glabājas viņu ģimenes archīvā, lai to redzētu ne tikai bērni, bet arī mazbērni. Jau no pirmā ska-

tiena Sarmai ar Pēteri radās laba saprašanās, kas nav zudusi.

Kuŗā vietā tu stāvēji Baltijas ceļā?

Netālu no Brīvības pieminekļa, kur bijām vairāki no Amerikas. Man blakus stāvēja Anna Rūtiņa, kuŗa tagad dzīvo Ņūmeksikā, Alabakerkā. Arī viņai bija mugurā kreklis ar uzrakstu *Nyet, nyet soviet!*, tāpat kā man. Mūs abas "uzlika" uz avīzes *Единство* (*Jedinstvo* (vienotība – krievu val.) – toreizējās Interfrontes laikraksts) vāka! Tautas frontes mūzejā ieraudzīju pastkarti ar to fotografiju, bet tur redzama tikai mana mugura. Tādus kreklus toreiz taisīja Pēteris Elferts, kuŗš tagad ir Latvijas vēstnieks Turcijā.

Kad pirmoreiz biji Latvijā?

Studiju laikā, 1988. gada rudenī. Tolaik mācījās Minsterē, Sabiedrisko zinātņu institūtā, kur uzņemšanu bija izsludinājusi PBLA. Atbraucām ar vilcienu, ceļā pavadot divas dienas, Grodņā stāvējām astoņas stundas, kamēr vilcienam mainīja riteņus. Vedām grāmatas, arī Bibeles. Protams, bija kratīšana, uzlikām pornografiskos žurnālus pa virsu. Kaut ko robežsargi arī atņēma, bet vispār diezgan daudz dabūjām pāri robežai. Mums bija jādzīvo viesnīcā *Latvija*, un, protams, zinājām par tur saliktajiem mikrofoniem. Satikām šeit vairākus cilvēkus, piemēram, Aivaru Brīzi (grupas *Livi* dziedātājs – *D. M.*), parunājāmies arī ar jauniešiem, pat aizbraucām uz Tērveti, kas nebija atļauts. Tas man bija ļoti iespaidīgs ceļojums, jo pirmoreiz ieraudzīju Brīvības pieminekli, par ko man stāstīja latviešu skolā. Toreiz piemineklim nedrīkstēja iet klāt ar ziediem. Miliči staigāja un *vaktēja*.

Pēdējā vakarā mēs sēdējām ar VAK (Vides aizsardzības kluba) cilvēkiem, lija lietus, bija drēgns, bet Brīze teica – ejam! Ar ziediem arī aizgājām, bet miliči mūs lika mierā.

Toreiz atbraucu kopā ar Tiju Kārkli, Mārtiņu Hildebrantu. Brauca visi, kas ar mani reizē mācījās sabiedriskās zinātnes – Roberts Laiviņš, Mārtiņš Zvaners, Rolands Blezūrs, Iveta Samuels no Austrālijas, Nikijs Lenkhūzens no Zviedrijas. Tad es arī nodomāju, ka gribu braukt dzīvot uz Latviju un palīdzēt.

Ar prieku var teikt, ka vairāki no jums joprojām daudz dara Latvijas labā.

Jā, Tija šeit ilgi strādāja, Mārtiņš arī kādu laiku. Latvijā no mūsējiem palicis tikai Rolands. Daudzi no mums Minsterē sapņoja dzīvot tur, kur mums patiesībā vajadzēja piedzimt. Pēc iespējas apmeklējām 2x2 nometnes Amerikā, ALJA kongresus, pasākumos redzēju gandrīz vai vienas un tās pašas sejas.

Lieliski, ka joprojām saglabājat draudzību. Kā tas iespējams?

Vienkārši – *facebook*. Kad nebija tīmekļa, bija ALJA kongresi un nometnes, kur sanācām kopā, tā bija mūsu realitāte.

Droši vien labi pazīsti arī Latvijas Valsts prezidentu Egilu Levitu?

Protams! Ļoti jauks, sirsnīgs cilvēks, ļoti gudrs, viņš mums bija pasniedzējs Minsterē. Un Vaira Viķe-Freiberga man bija audzinātāja bērnu nometnē, Krišjānis Kariņš arī mācījās Amerikas latviešu skolā, gadu gāja Minsteres latviešu ģimnazijā. Esmu ļoti priecīga, ka viņš un Levits ir pie varas grožiem, viņi ir stingri, domājoši cilvēki...

Mīlēt vienam otru un Latviju!

Pēteris ar Sarmu. Fonā kādreizējā *Atmodas* redakcija Vecpilsētas ielā, tagad Tautas frontes mūzejs

Šejieniēši saka, ka trimdas tautieši līdz galam nesaprot Latvijas problēmas...

Domāju, ka saprot gan daudz vairāk nekā vietējiem šķiet. Galvenais ir izglītoties un mēģināt saprast citus cilvēkus. Un, kas attiecas uz mazajām pensijām un algām, man ir draugi, kam neiet viegli arī Amerikā. Svarīgi uz pasauli raudzīties pozitīvāk, to es mācu arī saviem bērniem.

Kristīna vienmēr ir gribējusi strādāt Latvijā. Viņai piedāvāja

darbu *NATO Strategic Communications Centre of Excellence*, un kā pētniecības asistente (*research associate*) viņa vismaz trīs mēnešus būs Latvijā. Kristīna pabeidza magistrantūru starptautiskajās attiecībās, strādāja Londonā, ir ļoti sajūsmināta, jo mīl Latviju, ir skolojusies arī Garezarā, un no viņas paaudzes daudzi pavada vasaras Latvijā.

(Turpinājums 15. lpp.)

Mīlēt vienam otru un Latviju!

(Turpināts no 14. lpp.)

Kristīna ir vecākā un pirmajā braucienā uz Latviju viņai bija tikai 10 mēneši. Kristīnai ir tāds vecums, kad dzīve ir piedzivojums – viņa var ceļot pa pasauli. Labi, ka Latvija tagad ir daudz drošāka nekā tad, kad es te ieradus pirmoreiz.

Vai vecāki tevi audzināja par disidenti?

Ne īsti, bet mēs tādi kļuvām. Audzināja par latvieti – ar mūziku, tautasdziesmām, dejām. Bet, kad mācījos politologos Kanādā, Toronto universitātē, mēs rīkojām demonstrācijas. 1984. gadā mēs, vietējie latvieši, gājām uz Krievijas sūtniecību ar lozungu *Freedom for Baltic States!* Bija arī amerikāņu draugi, kas to pašu darija Vašingtonā un citās ASV lielpilsētās.

Vai toreiz vispār ticēji, ka Latvija būs brīva?

Nezinu. Varbūt arī nedomāju, ka atgūsīm brīvību. Bet citādi jutos, kad, jau dzīvojot Mīnsterē, 1987. gadā piedzīvoju latviešu Dziesmu svētkus un to īpašo kopības sajūtu. Kad mācījos, no Latvijas tika izraidīts Jānis Rožkalns ar ģimeni, Ginteri. Viņi visi atbrauca uz Mīnsteri, dzīvoja mūsu latviešu centrā, jo Eiropas latviešu asociācija deva patvērumu. Runājāmie un uzzinājām daudz vairāk par to, kas notiek Latvijā. Tie bija īsti šausmu stāsti, un nodomāju, ka kaut kas taču jādara. Un ja ne tagad, tad kad? Ja ne mēs, tad kurš?

Ir tad teiciens – “nedod Dievs, dzīvot pārmaiņu laikos,” bet tev tas kļuva par īstu veiksmes stāstu, jo ne tikai piepildīji sapni – palīdzēt Latvijai, bet arī satiki savu vīru!

Tiklīdz atbraucu, aizgāju uz *Atmodas* redakciju un teicu, ka gribu strādāt. Redaktore Elita Veidmane mani pielika pie tulkošanas, jo brauca korespondenti, arī no Maskavas, un bija nepieciešams, lai viņi pareizi saprastu visu, kas notiek. Tā sāku strādāt *Atmodā*, vasarā piedalījās Tautas frontes kongresā, skraidīju no Preses nama uz redakciju, kas atradās Vecpilsētas ielā, kur tagad iekārtots Tautas frontes muzejs.

Vai tai laikā vēl bija cenzūra?

Un kā vēl! Tas vecis, cenzors, sēdēja Preses nama 6. stāvā, *Awakening* rakstus viņš nevarēja sa-

prast, jo nemācēja angļu valodu. Prasīja man – “kas te rakstīti?” “Tas pats, kas *Atmodā*, es atbildēju... Aizbraucu tagad uz Preses namu, lai parādītu meitai Kristīnai šo vietu. Tur ir baisi, nevarēju noticēt, par ko pārvērtusies vieta, kur aizvadītā gadsimta 80. gadu beigās strādāja Latvijas labākie žurnālisti!

Mēs ar Pēteri un Kristīnu bijām Salaspils memoriālā. Izgājām cauri arkai, kur skan sirdspuksti. Skulptūras ir satriecošas, izlasījām aprakstus par to, kas tur noticis, un vīrs bija sajūsmā, cik skaisti šī piemiņas vieta iekārtota. Skaisti, bet baisi. Bet mēs bijām vienīgi, kas tur staigāja, izņemot vienu māmiņu ar ratiem. To taču nedrīkst aizmirst, kā mūsu tauta ir cietusi. Bijām arī uz Līgatnes bunkuru, Pēterim ļoti interesē Otrais pasaules karš, un viņš bija ļoti iespaidots, jo Amerikā nav tādu vietu. Bijām Stūra mājā, kur vēl tagad jūt asiņu smaku. Pat vēl 1989. gadā tur esot kāds bijis ieslodzīts.

Tavs tēvs bija leģionārs, tāpēc viņam bija jābēg no dzimtenes. Ko Pētera tēvs darija karā?

Bija lidotājs ASV armijā, viņu notrieca Francijā, bet viņš palika dzīvs. Pēteris ar manu tēti vienmēr runāja par karu, par bēgļu nometnēm. Tētis mums bērībā neko nestāstīja, jo tas bija smagi un sāpīgi, mēs arī neprasījām. Tēta vecākais brālis bija pilsētas galva, viņu izsūtīja uz Sibīriju, kur viņš nomira. Vēl viens brālis krita Kurzemes katlā.

Apskatījām Cēsis un Ungurmuižu. Bijām Limbažos pie draugiem, arī uz “Demšām” – mana tēva mājām Liepnā, satiku brālēnu un aizgājām uz kapiem, kur atdusas arī mans tēvs.

Pēteris nebija bijis Tautas frontes muzejā, izstaigājām visu namu, kur pirms 30 gadiem svinējām kopā ar visiem pēc lielās manifestācijas Krastmalā. Staigājām pa mūsu atmiņu takām, nobildējāmies Vecpilsētas ielā. Pēteris nevarēja vien beigt priecāties, cik viss te skaisti, cik garšīgs ēdiens, cik Rīga tīra! Vīrs gribētu uz Latviju braukt daudz biežāk, pat apsveram domu, ka varētu šeit dzīvot kādu laiku.

Žēl, ka ne pavisam kā, piemēram, tavs *Atmodas* laika kollega Kārlis Streips.

Jā, vienmēr cenšos viņu satikt, kad esmu Latvijā. 1989. gadā

Toreiz ar meitu ...

... un tagad

Savā 25 gadu kāzu gadadienā

viņš atbrauca drīz pēc manis, tulkoja un rakstīja, bija pasniedzējs Latvijas Universitātē. Kārlis ļoti daudz palīdzēja, un toreiz Pēteris savam sīžetam intervēja gan viņu, gan mani. Satikāmies *Skyline* bārā, un bija kā vienmēr jauki parunāties. Kārlis un Pēteris nebija tikušies ilgu laiku.

Ko darīsi, atgriezies mājās?

Kā vienmēr, rūpēšos par ģimeni – Lūkass universitātes 3. kursā mācās komunikāciju, Liāna pabeidza skoloties un dabūja darbu filmu industrijā. Pati daļu Ņujorkas koģa priekšnieces amatu ar Ilzi Kancāni. Adventa koncertā pirmatskaņosim Andŗa Sēģana mūziku, gadu mījā Latvijā

ieskaņosim disku kopā ar kuriem *Fortius* un *Balsis*. Koris arī ir mana sabiedrība, kas dod spēku. Es pati latviešu skolā vairs nestādāju, jo mani bērni ir lieli, bet mēs – visi latvieši – cenšamies būt kopā. Un man ir laimējies dabūt vīru, kas atbalsta un saprot latviešus. Pēteris mīl mani un Latviju.

Astrida Jansone TRIMDAS BĒRNU BĒRNI LATVIJĀ

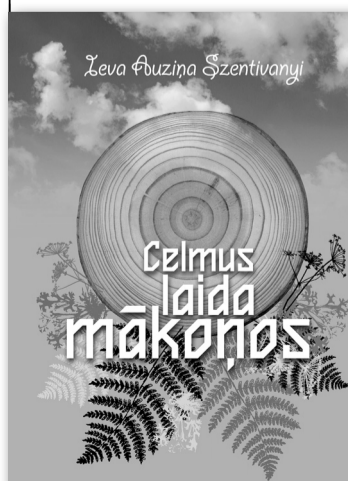
“Arvien esmu gandarīts par savu izvēli – dzīvot ar savu ģimeni un strādāt Latvijā. Esmu pateicīgs liktenim, sievietei Līģai un vecākiem par ceļu, ko man parādīja, un par atbalstu. Priecājos, ka iznākusi šī lieliskā Astridas Jansones grāmata par man līdzīgajiem trimdas bērnu bērniem, kas arī tic Latvijas nākotnei. Lai tā iedvesmo arī citus!”

Cena: 25,- USD

Matiss Kukainis,
Zvērināts advokāts Latvijā un ASV

Grāmatas Jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Nākusi klajā Ievas Auziņas Szentivanyi grāmata “CELMUS LAIDA MĀKOŅOS”

Šī grāmata ir tapusi, lai palīdzētu mums saprast, kā mūsu senči tika galā ar bēdām, likstām un grūto darbu klaušu laikos, kā viņi prata jokot un priecāties, to izsakot tautasdziesmās.

Grāmata noderēs gan jauniešiem, gan arī nobriedušiem lasītājiem.

Cena: 25,- USD

LAPA MŪZEJA MĒNEŠA PRIEKŠMETS OKTOBRĪ

Latviešu garīdznieku darbs trimdā

Latviešu mācītāji trimdā bija ne tikai garīgie līderi, kuŗi organizēja draudžu dzīvi, izpildīja reliģiskos rituālus un sniedza morālu atbalstu cilvēkiem, kuŗi bija zaudējuši dzimteni, tuviniekus un ierasto dzīvi. Mācītāji aktīvi iesaistījās trimdas sabiedriskajā un kultūras dzīvē. Jaunajās mītnes zemēs latvieši vispirms sāka pulcēties kopīgos dievkalpojumos, dibināt draudzes un būvēt baznīcas, tikai pēc tam radās latviešu nami un centri.

Baznīcai un draudzēm joprojām ir ļoti liela nozīme latviskuma uzturēšanā, tās pulcina tautiešus ne tikai reliģiskos, bet arī sabiedriskos sarīkojumos.

1944. gadā Alojās un Staiceles luterāņu draudžu mācītājs Aleksandrs Veinbergs ar ģimeni devās bēgļu gaitās uz Vāciju. 1949. gadā Veinbergi pārcēlās uz ASV. 1950. gadā A. Veinbergs kopā ar apkārtnes latviešiem nodibināja Vašingtonas (DC) latviešu ev. lut. draudzi, kas vēl joprojām darbo-

Prāvests A. Veinbergs 20. gs. 50. gados

Prāvests A. Veinbergs (no kreisās) un mācītājs T. Zīraks ievēd baznīcā Sirakūzu Apvienotās latviešu ev. lut. draudzes iesvētamos 1985. gada 16. jūnijā.

Prāvesta Aleksandra Veinberga (1905 – 1991) dienesta koferītis

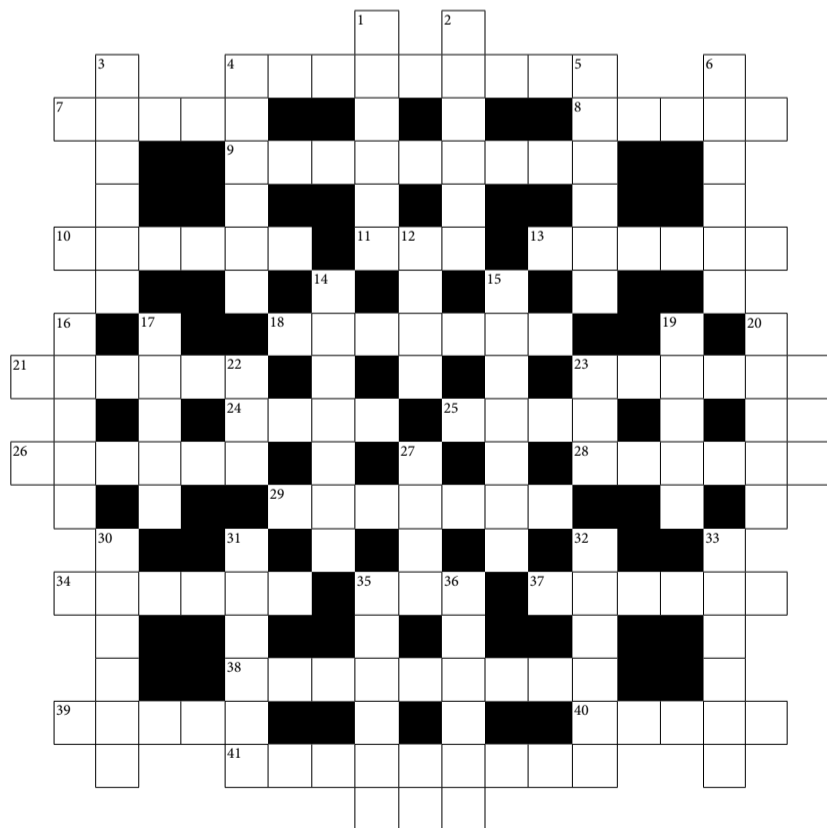
Prāvesta Aleksandra Veinberga (1905 – 1991) dienesta koferītis

jas pašu būvētajā dievnamā un sabiedriskajā namā. Prāvests A. Veinbergs apkalpoja arī latviešu luterāņus Virdžīnijā un Merilendā. Viņš ilgu laiku vadīja latviešu luterāņu darbu ASV, ir vairāku grāmatu autors, kā arī bieži runāja "Amerikas Balsī".

Šo koferīti A. Veinbergs iegādājās 1951. gadā mācītāja darbā nepieciešamo priekšmetu glabāšanai. A. Veinbergs koferīti ņēma līdzi, apmeklējot smagi slimos un noturot dievkalpojumus ārpus Vašingtonas.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 4. Angļu gleznotājs (1727-1788). 7. Četrvietīga kariete ar nolaižamu virsdaļu. 8. Vīriešu svinību tērps. 9. Francijas diplomāts, politiskais darbinieks (1754-1838). 10. Auduma krāsošanas paņēmieni. 11. Sika vara monēta Senajā Romā. 13. Vieta izstādes eksponātu izvietošanai. 18. Franču estrādes deģa. 21. Valsts Afrikas ziemeļrietumos. 23. Gravēšanas veids. 24. Ekvadoras galvaspilsēta. 25. Mazalkoholisks dzēriens. 26. Pūšamais mūzikas

instrumenti. 28. Sinepju gāze. 29. Lēna tempa apzīmējums mūzikā. 34. Ielejas ar stāvām nogāzēm. 35. Jēdziens ķīniešu filozofijā. 37. Zvejas rīks. 38. Gleznniecības tehnika. 39. Latviešu grāmatizdevējs (1859-1906). 40. Butānas galvaspilsēta. 41. Jūras pētnieki.

Stateniski. 1. Aptaujas lapa. 2. Grūtniecības stāvokļa mākslīga pārtraukšana. 3. Gaŗi sievietēm apmetņi bez piedurknēm. 4. Arhitektūras un tēlotājas

mākslas stils Rietumeiropā 12 – 16 gs. 5. Iespieduma veids. 6. Latviešu gleznotājs (1906-1987). 12. Itāliešu režisors, aktieris (1901-1974). 14. Federatīva vienība Šveicē. 15. Atzīts par spēkā neesošu. 16. Apdzīvota vieta Vecumnieku novadā. 17. Bībeles tēls. 19. Sagriezti un izžāvēti kokosriekstu kodoli. 20. Balsts. 22. R. Ezeras romāns. 23. Vaļņveida pauguri. 27. Bangladešas galvaspilsēta. 30. Latviešu svarcēlājs (1894-1919). 31. Pilsēta ASV dienvidos. 32. Angļu rakstniece (1891-1976). 33. Neliels automobilis kravu pārvadāšanai. 35. Atkritumi. 36. Mūzikāli drāmatiski sacerējumi.

Krustvārdu mīklas

(Nr. 39) atrisinājums

Līmeniski. 1. Vilks. 4. Potēt. 6. Taverna. 7. Trikāta. 8. Lielupe. 10. Satversme. 13. Svabads. 15. Skelets. 17. Kojas. 19. Gramatika. 20. Meteorīts. 22. Svari. 23. Talants. 26. Kajītes. 29. Tendences. 30. Saskare. 31. Erevāna. 32. Ritnakt. 33. Spaļi. 34. Skati.

Stateniski. 1. Veimāra. 2. Stargars. 3. "Depresija". 4. Palamas. 5. Taurupe. 7. Tosts. 9. Engrs. 11. Kardamons. 12. Lektorijs. 14. Vitražā. 16. Tintene. 17. Kokss. 18. Skeči. 21. Barselona. 23. Triks. 24. Lemesis. 25. Skeneri. 26. Knesets. 27. Timpāni. 28. Sloka.

VISAS LATVIJĀ IZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
VARAT IEGĀDĀTIES PIE
LIELĀKĀ GRĀMATU TIRGOTĀJA

"LATVIJAS GRĀMATA"

SIA "L. Grāmata"
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrakstis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

RAKSTIET, ZVANIET, UN GRĀMATAS JUMS
PIESŪTĪS PA PASTU

LIKTEŅDĀRZS

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ.

Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus.

Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu!

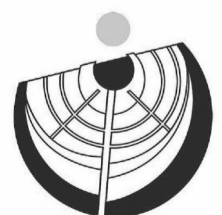
Palīdz! Ziedo!

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:
AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

LIKTEŅDĀRZS

**Valdis un Rūta Muktupāveli «Mani balti bālēliņi»
Viesturneja Ziemeļamerikā 2019. gadā**
Turneju atbalsta Latvijas Kultūras ministrija, PBLA un ALA

ČIKĀGA – sestdien, 2. nov. plkst. 14:00

Ciānas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes lielajā zālē, 6551 W Montrose Ave., Chicago, IL 60634. Rīko Čikāgas Latviešu biedrība un Ciānas ev. lut. latviešu draudze – Dace Ķezbere (773) 919-3936. Ieeja: \$20 pieaugušajiem, \$10 bērniem līdz 13 g.v.

KALAMAZŪ – svētdien, 3. nov. plkst. 12:30

Kalamazū Latviešu centrā, 100 Cherry Hill St., Kalamazoo, MI 49006. Rīko Kalamazū Latviešu biedrība – Michael Hansen, (708) 248-3738. Ieeja: \$25

DETROITA – trešdien, 6. nov. plkst. 19:00

Sv. Pāvila draudzes baznīcas sabiedriskā zālē, 30623 W. Twelve Mile Rd., Farmington Hills, MI 48334. Rīko Latviešu apvienība Detroitā (LAD) – Līga Jēkabsons, (734) 426-8488. Ieeja: \$30

KLĪVLANDE – piektdien, 8. nov. plkst. 19:00

Klīvlandes Apvienotās Latviešu ev.-lut. draudzes sarīkojumu zālē, 1385 Andrews Ave., Lakewood, OH 44107. Rīko Klīvlandes Latviešu biedrība – Haralds Mazzariņš, (330) 467-7830. Ieeja: \$20

MINEAPOLE – sestdien, 9. nov. plkst. 13:00

Mineapoles Latviešu draudzes/baznīcas lielajā zālē, 3152 17th Ave. S., Minneapolis, MN. Rīko Latviešu organizāciju apvienība Minesotā (LOAM) – Maija Zaeska, (763) 972-2521. Ieeja: \$15

PRIEDAINE – svētdien, 10. nov. plkst. 14:00

1017 Highway 33 East, Freehold, NJ 07728. Rīko Nūdzersijas latviešu biedrība – Jānis Students, (732) 836-9750. Ieeja: \$25

VAŠINGTONA, D.C. – pirmdien, 11. nov. plkst. 19:30

Latviešu draudzes namā, 400 Hurley Ave., Rockville, MD 20850. Rīko Latviešu organizācijas Vašingtonā, DC (LOV) – Anita Juberte, (301) 814-1080. Ieeja: \$25; bērniem, jauniešiem līdz 18 gadiem ieeja brīva

BOSTONA – piektdien, 15. novembrī, plkst. 19:00 (saviesīgā stunda no plkst. 18:00)

Trimdas draudzes zālē, 58 Irving St, Brookline, MA 02445. Rīko Amerikas latviešu tautiskā savienība (ALTS) – Aija Dreimane, (781) 558-3814. Ieeja: \$20; skolēniem bez maksas.

ŅUJORKA – sestdien, 16. nov. Valsts svētku programma sāksies plkst. 14:00

Ņujorkas ev. lut. draudzes Ņujorkas Jonkeru telpās: 254 Valentine Lane, Yonkers, NY. Rīko Ņujorkas latviešu organizāciju padome – Anita Batarags, (201) 788 5315. Ieeja: \$30 pie durvīm, bet iepriekš pasūtīnot no kasiera Imanta Kalniņa līdz 8. nov. – \$25; latviešu skolas skolniekiem bez maksas.

FILADELFIJA – svētdien, 17. nov. Valsts svētku programma sāksies plkst. 13:00

Filadelfijas Brīvo latvju biedrībā, 531 N 7th St., Philadelphia, PA 19123-3501. Rīko Filadelfijas latviešu organizāciju padome – Valdis Bašēns, (856) 426-1834. Ieeja: \$30 (tiem, kuri nāk tautas tērpā – \$20); bērniem un studentiem brīva.

TORONTO – pirmdien, 18. nov. plkst. 19:00

Kanadas Latviešu centrā, 4 Credit Union Dr., Toronto, ONT, Canada. Rīko Kanadas Latviešu centrs Toronto – Alberts Upešlācis, (416) 759-4900. Ieeja: \$10

PORTLANDE – trešdien, 20. nov. Valsts svētku programma sāksies plkst. 18:00

Oregonas Latviešu centrā, 5500 SW Dosch Road, Portland, OR. Rīko Oregonas latviešu biedrība – Ilva Metlāne, (503) 830-7030. Ieeja: \$20; bērniem līdz 12. g.v. ieeja brīva

SIETLA – piektdien, 22. nov. plkst. 19:30

Sietlas Latviešu centrā, 11710 – 3rd Ave. NE, Seattle, WA 98125. Rīko Latviešu biedrība Vašingtona štatā – Inta Wiest (425) 678-8774. Ieeja: \$25; skolas bērniem ieeja brīva

SANFRANCISKO – sestdien, 23. nov., plkst. 13:00

Sanfrancisko Latviešu namā, 425 Hoffman Ave, San Francisco, CA. Rīko Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrība – Mārtiņš Andersons, (415) 617-9959. Ieeja: \$10

LOSANDŽELOSA – svētdien, 24. nov. Valsts svētku programma sāksies plkst. 13:00

Losandželosas Latviešu namā, 1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA. Rīko Dienvidkalifornijas Latviešu biedrība, Ivars Mičuls, (818)585-5748. Ieeja: par ziedojumiem

Turneju rīko Latviešu kultūras biedrība TILTS sadarbībā ar vietējām organizācijām

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

SPORTS

Kocha pacel visus svarus

Latvijas svarcēlāja Rebeka Kocha Rumānijā notiekošajā Eiropas U-23 čempionātā svarcelšanā tika galā ar visiem pieņemtajiem svāriem, kļūstot par kontinenta spēcīgāko sportisti vecumā līdz 23 gadiem.

Kocha, startējot svara katēgorijā līdz 59 kilogramiem, raušanā un grūšanā sasniedza labāko rezultātu. Latvijas sportiste šajās sacensībās orientējās uz kopsummu 220 kilogrami, kas gan drīz izdevās, jo gala rezultātā viņai izdevās pacelt 100 kilogramus raušanā un 119 kilogramus grūšanā, kopsummā – 219. Savas tuvākās konkurences Rebeka pārspēja par 10 kilogramiem. Dažādu vecuma grupu čempionātos Kocha ieguvusi septiņas zelta medaļas.

UEFA EURO2020

Redzējām Zahavi un Daburu

Izraēla – Latvija 3:1 (2:0). Iepriekšējā informācijā par Eiropas futbola čempionāta kvalifikācijas spēli starp Latvijas un Polijas vienībām teicām, ka redzējām pretinieku komandas spožāko zvaigzni Robertu Levandovski. Mūsu futbolisti devās uz

Izraēlu, kuņas sastāvā arī ir izcils futbolists – Erans Zahavi. Jūnija spēlē Rīgā, kad Latvijas futbolisti zaudēja ar 0:3, viņš guva visus trīs vārtus. Zahavi ar gūtajiem desmit vārtiem ir mūsu grupas labākais snāperis. Zahavi noslēdzis līgumu ar Ķīnas klubu, un valsts čempionāta augstākās līgas 22 spēlēs guvis 26 vārtus – teicams sniegums.

Arī savā laukumā Zahavi nodemonstrēja augstu meistarību. Kopā ar Moanesu Daburu Zahavi noteica spēles rezultātu, par abiem gūstot trīs vārtus (Zahavi vienus, Daburs – divus). Latvijas komanda tika iespiesta savā laukumā pusē un spēja atbildēt tikai ar retiem pretuzbrukumiem. Mūsu vienības vārtsargam Pavelam Šteinboram nācās izturēt sitienu krusu. Viņš pelnījis atziņību. Pāvels četras reizes nokļuva aci pret aci ar pretinieku vienības uzbrucējiem. Kad rezultāts jau bija 2:0 pretinieku labā, izrāviens no Gutkovska piespēles izdevās Vladimiram Kamešam, un viņš pārtrauca Latvijas komandas „sauto” seriju – 1:2 (40. min.). Tie bija tikai otrie Latvijas izlases vārti šajā ciklā, turklāt pirmie, kuņas guvis kāds no valstsvienības futbolistiem, jo iepriekšējos savos vārtos raidīja Ziemeļmaķedonijas izlases aizsargs.

Latvijas futbolisti cenšas apstūrēt Eranu Zahavi (Nr. 7) // FOTO: Reuters/Scanpix/LETA

(Turpināts 20. lpp.)

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050

e-pasts: matiss@ska.lv

+371 28390346

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 8. lpp.)

Mūs priecēs deju kopa *Man-tinieki* no Čikāgas, bērnu ansamblis no Orlando, Ziemsvētku vecītis un deju mūzika. Būs rotaļas, sadziedāšanās un dejošana.

Uzmanību! Mainījusies Biedrības Facebook lapa, lūdzam sekot mūsu jaunajai lapai „Latviesu Biedrība St. Petersburg FL”

Sikāku infomāciju par pasākumiem var uzzināt Biedrības Facebook lapā vai zvanot Dacei Nebarei Tel: 917-755-1391

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdien 19:30 Centrā.

Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org

WASHINGTON D.C.

Sestdien, 9. novembrī plkst. 10:00 no rīta (reģistrācija 9:00)

Latvijas vēstniecībā ASV (2306 Mass. Ave, NW, Washington, DC 20008) notiks **NOVUSA TUR-NĪRS**. Interesentiem lūgums apstiprināt dalību līdz 1. novembrim, sūtot e-pastu: embassy.usa@mfa.gov.lv vai zvanot (202) 328-2863.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdien 20:00 koŗa mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-

5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00 - 15:00. **Dievk. notiek 11:00.** Dievk. 12:00 Bībeles stunda.

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Ciānas-draudze-255043897965234. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.:** (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Čikāgas latv. baptistu dr.:** (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc Dievk. sadraudzība.

• **Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Seko sadraudzības stunda.

17. novembrī plkst. 10 am **Valsts svētku dievkalpojums** ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma Valstssvētku svinības. **24. novembrī** plkst. 10 am mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc Dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). Diak. Guna Reina. **Dievk. notiek 11:00.**

10. nov. – Dievkalpojums (diak. Guna Reina)

24. nov. – Dievkalpojums ar dievgaldu (diak. Guna Reina)

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievg.** Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Ieva Dzelzgalvis

27. oktobrī Dievkalpojums nenotiks.

3. novembrī – Dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu plkst. 11:00. Ticības atjaunošanas diena – Reformācijas svētki.

10. novembrī Dievkalpojums plkst. 11:00.

17. novembrī Dievkalpojums nenotiks.

Svētdien **Valsts svētku svinības** – Brīvo latvju biedrībā plkst. 1:00 pm.

18. novembrī Ekumēniskais **Valsts svētku dievkalpojums** plkst. 7.00 vakarā pirmdien. Lūdzu ievērot – sākot ar 8. septembri, **dievkalpojumi sākas** parastajā laikā **plkst. 11:00.**

Atzīmēšanai kalendāros – sestdien, 26. oktobrī – Dzintras Erlihās klaviermūzikas koncerts plkst. 3:00 pp Sv. Jāņa baznīcā. Tuvāka informācija sekos.

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.:** (1780 Knapp St. NE, Grand Rapids MI 49505). Tālr.: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr.: 269-214-1010. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A. Graham. **Dievk. notiek 10:00.** Pēc Dievk.

kafijas galds. Dievk. video var skatīt: <https://tinyurl.com/KallatCh>.

27. oktobrī – dievk. ar dievg., seko zupas pusdienas

3. novembrī – dievk.,

10. novembrī – dievk. ar dievg., angļu valodā

17. novembrī – Latvijas Valsts svētku dievk.

24. novembrī – dievk. ar dievg.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Draudzes Dievk. notiek svētdienās 11:00.** **Bībeles stundas notiek 10:00** katrā mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: *Bethel Baptist Church* (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) dievk. notiek svētdienās 14:30.

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00.** Otrajā svētdienā Dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. **Dievkalpojumi notiek 11:00.** Māc. Igors Safins.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibīskape Lauma Zuševica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

• **Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Pēc Dievk. sadraudzība.

22. okt. 19:00 – Bībeles stunda

27. okt. 10:30 – Dievkalpojums un sadraudzība

3. nov. 10:30 – Reformācijas sv.

un iesvētes dievk. ar sv. vak.; mielasts

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgzds. tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievkalpojumi Centrā.

• **Ņūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheran-church@gmail.com. **Dievk. notiek 13:30.**

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY). Māc. Saivars.

St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ). Māc. Saivars.

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY). Māc. Saliņš. Plkst. 10:30 dievk. Priedaine (1017 State Rte 33, Freehold NJ). Māc. Saivars.

Manhatena, *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY 10003). Māc. Saliņš.

Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka Park, NY).

(Turpināts 19. lpp.)

Mūžībā aizgājis mīļotais vīrs, tēvs un vectēvs

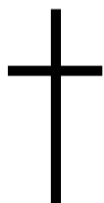
LAIMONIS SILIŅŠ

Dzimis 1926. gada 10. augustā Rīgā, Latvijā, miris 2019. gada 17. oktobrī Los Altos Hills, Kalifornijā

Gribu tevī ieauģt kā koks
savus zarus ap tevī tīt
kā lapu tīmekļiem tevī
sapīt un sasaistīt
gribu savējās saknes
cauri tavējām dzīt
kad nokritīs tavas lapas
lai manējās arī krīt
gribu pieauģt pie tevis kā koks
liānas gredzeniem vīt
lai tos kas reiz saauģši
neviens nevar atskaldīt

Dziļās sērās

SIEVA BRIGITA UN MEITA RŪTA AR ĢIMENI

Miris mūsu draugs

LAIMONIS SILIŅŠ

Dzimis 1926. gada 10. augustā,
miris 2019. gada 17. oktobrī

Tajās durvīs
Var stenderēs atsperties
Rokām abām un kliegt.
(...) Var visādi,
Bet reiz ikvienam
Ir šajās durvīs jāieiet.

Sērās

RAIMONDS UN ILONA
ULDIS UN BITĪTE

/Ivars Lindbergs/

Mūžībā aizgājusi mana mīļā mammīte

BENITA VESBERGA

Dzimumsi 1928. gada 4. septembrī Jelgavā,
mirusi 2019. gada 16. oktobrī Clayton, California

Viņu mīļā piemiņā paturēs
DĒLS ĀRIS ANTONS
RADI UN DRAUGI LATVIJĀ UN AMERIKĀ
UN CITI PIEDERĪGIE

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Nūdzersija, *First United Methodist Church (1 E Broad St, Westfield NJ)*.

27. okt. Jonkeru bazn. plkst. 10:00 Reformācijas svētki ar dievg., māc. Saivars;

Salas bazn. plkst. 10:30 Reformācijas svētki ar dievg., māc. Saliņš;

St. Andrew bazn. plkst. 13:30 Reformācijas svētki ar dievg., māc. Saivars.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** *Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618)*. Diakone Linda Sniedze-Taggart.

Sestdien, **16. novembrī**, plkst. 2:00 p.p., **Latvijas valsts dibināšanas svētku dievkalpojums**. Sekos sarīkojums. Lūgti groziņi.

Svētdien, **24. novembrī**, plkst. 2:00 p.p., Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums.

Dievgalds.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI 48602)

Mācītāja: Biruta Puiķe-Wilson mob. (269)267-5330. Kontaktpersona: *MaryBeth* Dzirnīš mob. (989)781-1163. Epasts: dzirnis@chartermi.net

Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā, seko groziņu kafijas galds. Nākamie dievkalpojumi: **27. oktobrī** /Pļaujas svētki/, **16. novembrī** /Latvijas Republikas Proklamēšanas diena – 18. novembris / dievkalpojums SESTDIENĀ ar dievgaldu, piedalās Saginavas Latviešu klubs, seko groziņu kafijas galds, **22. decembrī** /Ziemsvētki/ dievkalpojums ar dievgaldu un sekojošu, tradicionālo svētku svinēšanu draudzes sabiedriskās telpās.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120)*, Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Pēc Dievk. kafijas galds.

26. oktobrī plkst. 12.00 – Diakone Guna Reins; Dievkalpojums; pēc Dievkalpojuma groziņu kafijas galds, Draudzes pilnsapulce

16. novembrī plkst. 11.00 – Diakone Guna Reins; **Latvijas Valsts dibināšanas 101. gada atceres Dievkalpojums; Svētku programma sarīkojumu telpās; Pusdienas-Ieeja par ziedojumiem**

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). **Dievk. notiek katra mēneša 3. svētdienā 14:00.** Pēc Dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

Sietlas ev. Lut. dr. (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125)

Dievkalpojumi notiek 10:30.

Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattlatvianchurch.org

27. okt. Reformācijas dievkalpojums ar dievgaldu.

3. nov. Dievkalpojums angļu valodā. Bībeles stunda.

10. nov. Lāčplēšu dienas dievkalpojums.

17. nov. Valsts svētku dievkalpojums. Seko akts nama zālē.

24. nov. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

• **Skenktedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308)*. Diakone Linda Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00 katru pirmo un trešo svētdien** *Faith Lutheran* baznīcā (2601 49th Str. N, St. Petersburg, FL), Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001.

27. oktobrī, svētdien, plkst. 11:00 Bībeles stunda *Virzinu* dzīvoklī 727 367 5979

3. novembrī, svētdien, plkst. 14:00 dievk. *Faith Luth.* baznīcā

• **Tērvete – Trīsvienības draudze:** Dievkalpojumi centrā. tālr: 514-992-9700, www.draudze.org. Māc. Zvirgzda tālr: 613-400-3288, e-pasts: zvrgzds@me.com. Māc. Jānis Mateus.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr: 647-986-5604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Dace Zalmane (tālr. 703/442-8458 un epasts dzalmanis@yahoo.com).

Lūdzam ievērot, ka no 8. septembra **dievkalpojumu sākuma laiks ir 11:00**

SVĒTDIENĀS: 9:15 Latviešu skola, 10:00 Zaķišu nodarbības

11:00 DIEVKALPOJUMS

Seko kristīga sadraudzība

27. oktobrī – dievkalpojums

Pie kafijas galda – oktobra jubilāru sveikšana

pirmdien, **28. oktobrī** – 18:30 Literārais pulciņš

29., 30., 31. oktobrī – Piparkūku cepšana

ATZĪMĒŠANAI KALENDĀROS

3. novembrī – LASL pieņems pakas sūtīšanai uz Latviju

9. novembrī – Utenis *

9. novembrī – Novusa turnīrs LR vēstniecībā ASV

10. novembrī – Lāčplēša diena. Dievkalpojums *Rock Creek* kapsētā

11. novembrī – Valda un Rūtas Muktupāvelu koncerts

17. novembrī – Latvijas Valsts svētku dievkalpojums un sarīkojums (LOV)

24. novembrī – Mirušo piemiņas diena

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com

Inesei Zaķis

Vēlams sūtīt darbdienās, vēlākais – **PIEKTDIENĀS!**

ANDRIS VANAGS

Dzimis 1942. gada 24. augustā Rīgā,
miris 2019. gada 13. oktobrī

Viņu mīļā piemiņā paturēs

DĒLS PETERIS AR SIEVU PATRICIA UN TRĪS BĒRNIEM
NICOLAS, ALEKSANDRS UN MADDEN
RAIMONDS UN ILONA STAPRĀNS
OJĀRS UN ZINTA SOVERS

VIJA BAUER-LINDBERGS AR ČETRĀM MEITĀM LĪGA, ĒRIKA, KARINA UN PAULA

ĢIRTS SAULĪTIS

Dzimis 1929. gada 29. novembrī Rīgā,
miris 2019. gada 13. oktobrī Racine, Wi, ASV

Augšā, aiz zvaigznēm...

Mīlestībā viņu piemin

MIRDZA, ANDRA, ĒRIKS
TOM, ELISABETH, MICHELE AR ĢIMENĒM

Aizsaulē aizgājis mūsu mīlais

JAMES HODGINS

Dzimis 1942. gada 22. martā Toronto,
miris 2019. gada 10. oktobrī Toronto

Viņu mīļā piemiņā paturēs
SIEVA ZĪLE ZICHMANIS

MEITA ŪVE HODGINS AR JONATHAN BEMIS
DĒLS ULDIS HODGINS AR DACI HODGINS
MAZBĒRNI ZĪLE BEMIS, KRISTERS UN DŽŪLIJA HODGINS

Mūžībā aizgājis mans jaunākais brālis, tēvs un vectēvs

JURIS ARTURS KĒLERS

Dzimis 1935. gada 22. decembrī Jelgavā,
miris 2019. gada 12. oktobrī Jelgavā

Kas redzēja rīta zvaigzni,
vakarā uzlecām?..

t. dz.

Dziļās sērās piemin

BRĀLIS IVARS UN AUSTRĀ KĒLERI
UN BRĀĻA MEITAS ILZE JANSONE, VALDA BELZINSKA
AR ĢIMENĒM UN MARUTA KĒLERE

